БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

5-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 177 (1181)
6 СЕНТЯБРЬ ШАНБА 1958 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН

Ихтирочилар ва рационализаторларнинг республика конференцияси

5 сентябрда Тошкентда Ўзбекистон ихтирочилари ва рационализаторларининг биринчи республика конференцияси бўлди. Конференция ишлаб чиқаришни техника жиҳатидан янада такомиллаштириш учун курашда ихтирочилар ва рационализаторларнинг роли тўғрисида Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети раиси М. М. Мусахоновнинг докладини эшитди ва муҳокама қилди.

Докладда ва музокарага чиқувчиларнинг сўзида қайд қилиндики, республикада рационализаторлик ҳаракати йил сайин кенгаймоқда. Ишлаб чиқариш новаторларининг олтинчи беш йиллик бошидан бери жорий этилган ўн минглаб таклифлари йилига чорак миллиард сўм маблағ тежашга имкон бермоқда.

Республикада минглаб олим ва инженерларни ўз ичига олган 11 илмий техника жамияти ихтирочи ишчиларга ёрдам бермоқда. Бу жамиятларнинг бошланғич ташкилотлари рационализаторлар орасида ишлаб чиқаришнинг турли проблемалари юзасидан техника консультациялари ўтказмоқдалар.

Конференция ишида Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг секретари З. Р. Раҳимбобоева қатнашди.

Конференция Ўзбекистоннинг барча саноат ходимларига, транспорт, қурилиш, совхоз, РТС ва МТС ходимларига қарата Мурожаат қабул қилди.

Ихтирочилар ва рационализаторлар Бутуниттифоқ жамиятининг республика совети, ревизия комиссияси ҳамда жамиятнинг биринчи Бутуниттифоқ съездига делегатлар сайланди. (ЎзТАГ).

Ўзбекистон ССР колхозчиларининг, совхоз ишчиларининг ва қишлоқ хўжалик мутахассисларининг 1958-1965 йилларда қўйчиликни янада ривожлантириш ва қўйчилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш юзасидан олган МАЖБУРИЯТИ

Азиз ўртоқлар! Биз, Ўзбекистоннинг қўйчилик илғорлари қўйчиликни ривожлантириш ишидаги баъзи якунларни тўплаш, бу якунларга баҳо бериш, нуқсонлар ва хатоларни ҳисобга олиб, уларни тузатиш йўлларини топиш, фойдаланилмасдан ётган резервларни кўрсатиб бериш ҳамда жун, қоракўл тери, қўй гўшти ва бошқа қўйчилик маҳсулотлари етиштиришни яқин йиллар ичида кескин равишда кўпайтиришга имкон берадиган тадбирларни белгилаб олиш учун республика кенгашига тўпландик.

Республика қўйчилари КПСС XX съездининг қарорларига, КПСС Марказий Комитетининг 1953 йил сентябрь Пленуми, 1955 йил январь Пленуми, 1958 йил июнь Пленуми қарорларига амал қилиб, қўйчилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш учун умумхалқ курашига қўшилдилар. Биз хурсанд бўлиб шуни қайд қиламизки, республика колхозларида ва совхозларида қўйларнинг туёғи ошди, қўй гўшти, жун ва қоракўл тери етиштириш кўпайди. Колхозларда ва совхозларда қоракўлчиликни ҳамда гўшт-ёғ берадиган қўйчиликни ривожлантириш билан бир қаторда ярим майин жун берадиган қўйчиликни ҳамда жун-тивит берадиган эчкичиликни вужудга келтириш ишлари бошланди.

Бу йил республика қўйчилари қўзилатиш кампаниясини уюшқоқлик билан ўтказдилар, қоракўл тери тайёрлаш давлат планини муваффақиятли бажардилар, қоракўл тери сифатини анча яхшиладилар.

Жун тайёрлаш плани яқинда бажарилади.

Партия ва Совет ҳукумати Ўзбекистон қўйчиларининг фидокорона меҳнатига юксак баҳо бердилар. Қўйчиларнинг катта группаси — 684 киши юқори сифатли қоракўл тери, жун етиштиришда, кўп қўзи олишда ва қўйлар туёғини сақлаб қолишда эришган муваффақиятлари учун СССР Олий Совети Президиумининг Фармонига биноан орденлар ва медаллар билан мукофотланди. Қоракўлчи донгдор чўпон Жабай Балиманов иккинчи «Ўроқ ва Болға» Олтин медали билан мукофотланди. Республиканинг энг яхши қўйчиларидан 11 кишига Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган юксак унвон берилди.

Қўйчиликни ривожлантиришда эришилган муваффақиятлар Партия ва Ҳукуматнинг чорвачиликнинг бу муҳим тармоғини янада юксалтириш тўғрисидаги топшириқларини бажариш йўлида қўйилган дастлабки қадам эканлигини яхши биламиз.

Қўйлар ва эчкилар туёғини кўпайтиришда, жун, қоракўл тери ва бошқа қўйчилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришда эришилган даража мамлакатининг ўсиб бораётган эҳтиёжларини ҳали унчалик қондирмайди ва республикамиз колхозлари ҳамда совхозларида бўлган жуда катта имкониятлар ва резервларга мос келмайди.

Бизнинг катта имкониятларимиз борлигини кўпгина илғор чўпонлар бригадаларининг, қўйчилик фермаларининг, ўнлаб колхозлар ва совхозларнинг, бутун-бутун районлар ва областларнинг тажрибалари яққол кўрсатиб турибди. Республикадаги қўйчиларнинг ҳаммаси уларнинг муваффақиятларидан намуна олишлари ва ўрганишлари лозим.

Икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ Жабай Балиманов ҳар юз бош қоракўл совлиқдан йилига 125-135 қўзи олмоқда, у қоракўл териларнинг 95 процентигача биринчи сортга топширмоқда ва қўйлар туёғини тўла сақлаб қолмоқда. Тимирязев номли совхознинг бош чўпони, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ Хўжааҳмад Турғунбоев кейинги ўн йил мобайнида ҳар юз бош совлиқдан 130-140 қўзи олмоқда, ҳар бир қўйдан 4 килограммга етказиб жун олмоқда, у топшираётган қоракўл териларнинг энг кўпи биринчи сортга қабул қилинмоқда. Пахтакор районидаги 53 минг бош қоракўл қўйи бўлган «Ленинчи чорвадор» колхози (колхоз раиси Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ Исмоил Зокиров) ҳар йил ҳар юз бош совлиқдан 107-110 қўзи, ҳар бир қўйдан 3-3,5 килограмм жун олмоқда ҳамда ўзи етиштирган қоракўл териларнинг 85 процентидан кўпроғини биринчи сортларга топширмоқда. «Конимех» совхози (директори Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ Шапеқ Қўзембоев) кейинги беш йил ичида қоракўл қўйлар сонини бир ярим баравар кўпайтирди, ҳар йил ҳар юз бош совлиқдан 120 ва ундан ҳам кўпроқ қўзи ҳамда ҳар бир қўйдан 3,4-3,9 килограммдан жун олмоқда, биринчи сортга топширилаётган қоракўл териларни 88-90 процентга етказишга эришди, ҳар бир қўйнинг тирик вазнини 50-53 килограммга етказиб гўштга топширмоқда.

Томди районидаги колхозлар ва совхозлар кейинги беш йил ичида қўйларнинг туёғини кўпайтириб, 370 минг бошдан 560 минг бошга етказдилар ва шу билан бирга қўйларнинг маҳсулдорлигини муттасил оширмоқдалар.

Гўшт-ёғ берадиган қўйларни боқаётган колхозлар ва совхозлардаги кўпгина чўпонлар анча муваффақиятларга эришдилар. Шўрчи районидаги Жданов номли колхознинг бош чўпони ўртоқ Ёқуб Иброҳимов ҳар юз бош совлиқдан 109 тадан қўзи олиб, бу қўзиларни нобуд қилмай ўстирди; «Бойсун» совхозининг бош чўпони ўртоқ З. Тўхтамишев 1958 йилда ўрта ҳисобда ҳар бир қўйнинг тирик вазнини 105 килограммгача етказиб гўштга топширди; шу совхознинг бош чўпони ўртоқ Азим Бердиёров ва Шўрчи районидаги Карл Маркс номли колхознинг бош чўпони ўртоқ Имом Одинаев ҳар бир қўйнинг тирик вазнини 110 килограммгача етказиб гўштга топширдилар.

Бўстонлиқ районидаги Фрунзе номли колхоз, Самарқанд областидаги «Ударник» совхози, Тошкент областидаги наслдор моллар совхози, Жиззахдаги 76-от заводи майин жунли ва ярим майин жунли қўйларни кўпайтиришда яхши муваффақиятларга эришдилар. Тошкент областидаги наслли моллар совхозида ва Жиззах от заводида майин жунли ҳар бир совлиқдан 4 килограммдан юқори сифатли жун олинмоқда, ҳар юз бош совлиқдан 100-105 тадан қўзи олинмоқда, айрим отарларда эса ҳар юз бош совлиқдан 120 бошга етказиб қўзи олинмоқда.

Жун ва тивит берадиган эчкилар ҳам муваффақиятли равишда кўпайтирилмоқда.

Қўйчиликнинг ажойиб усталари қўйларни қишда ва эрта баҳорда қўзилатиш, сунъий равишда ва йилига икки марта қочириш ҳамда шу каби прогрессив методларни қўйчилик соҳасида муваффақиятли равишда жорий қилмоқдалар.

Илғор колхозлар ва совхозларнинг тажрибалари шуни кўрсатдики, қўйчилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтирмоқ учун аввало қўйчивонларнинг ўзлари ғоят маҳоратли бўлишлари, мустаҳкам озуқа базасини вужудга келтириш, яйловлардан моҳирлик билан фойдаланиш ва уларни яхшилаш, қўйларнинг наслини яхшилаш ишларини тўғри ташкил этиш, совлиқларнинг қиср қолишини ҳамда қўй ва эчкиларнинг нобуд бўлишини тугатиш, гўшт учун фақат семиз қўйларни топшириш, чорвачиликда меҳнатни кўп талаб қиладиган ишларни механизациялаш керак.

Қўйчиликни ривожлантирмоқ ва қўйчилик маҳсулоти етиштиришни кўпайтирмоқ учун колхозлар, совхозларнинг ҳаммасида ниҳоят даражада жуда катта резервлар борлигини илғор хўжаликларнинг муваффақиятлари жуда яққол кўрсатиб турибди.

Шу резервларни топиб, халқ манфаатларига хизмат қилдириш, илғорларнинг тажрибаларидан, илм-фан муваффақиятларидан ҳар томонлама фойдаланиш, қолоқларни илғорлар даражасига етказиб олиш керак — яқин йиллар ичида биз мана шу ишларни қилишимиз лозим.

Қўйчиликни янада ривожлантириш ҳамда гўшт, жун, қоракўл тери етиштиришни кўпайтириш Партия ва Ҳукуматнинг колхозлар ва совхозлар олдига қўйган энг муҳим ва зарур вазифаларидан бири эканлигини яхши биламиз.

Аҳоли жон бошига чорвачилик маҳсулотлари етиштириш жиҳатидан мамлакатимизнинг яқин йиллар ичида Америка Қўшма Штатларига етиб олиши учун зўр бериб курашамиз. Бу вазифани муваффақиятли ҳал қилмоқ учун қўйлар ва эчкилар туёғини анча кўпайтиришимиз лозим.

Колхозларда ва совхозларда гўшт етиштиришни 1965 йилга қадар 1957 йилдагига нисбатан 2,2 баравар кўпайтириш ва ҳар йил 276 минг тоннага етказиб гўшт бериш, шу жумладан 121 минг тоннага етказиб қўй гўшти бериш мажбуриятини оламиз. Жун етиштиришни 1957 йилга нисбатан 7 минг тонна кўпайтириб 24 минг тоннага етказамиз. Қоракўл тери етиштиришни анча кўпайтирамиз.

Шу билан бир вақтда 1966 йилга қадар колхозларда ва совхозларда қўйларнинг сонини 10 миллион бошга етказиш ёки қўй ва эчкилар сонини 3285 минг бош кўпайтириш мажбуриятини ўз устимизга оламиз.

Гўшт етиштиришни кўпайтирмоқ учун қўйларни яйловларда боқиб семиртиришни ташкил этишга катта аҳамият бериб, ҳар йили гўштга топширмоқ учун 2811 минг бош қўйни яйловда боқишга ва ҳар бир қоракўл қўйнинг тирик вазнини 44 килограммга, думбали қўйни 46 килограммга ва ҳар бир эчкини 32 килограммга етказишга қарор қилдик.

Чорвачилик маҳсулотлари, шу жумладан қўйчилик маҳсулотлари етиштиришни янада кўпайтирмоқ учун озуқа базасини мустаҳкамлаш ҳамда чорва молларни озиқлантириш ва боқишни яхшилаш кераклигини яхши англаб, мол озуқаси бўладиган экинлар экишни бутун чоралар билан кенгайтириш ва уларнинг ҳосилдорлигини ошириш учун, бу экинлар ҳосилидан тўғри фойдаланиш учун, даштлик яйловларга сув чиқариш ва уларни ўзлаштириш ишларини тезроқ туғаллаш учун, озуқа тайёрлаш ва силос бостиришни кўпайтириш, похол, сомонларни батамом йиғиб олиш ҳамда қишлик яйловларда зарур ем-хашак запаслари вужудга келтириш учун курашамиз.

Биз 1965 йилга қадар маккажўхори ва оқжўхори экинлари майдонини 263,9 минг гектарга етказиш ҳамда суғориладиган ерларда маккажўхори ва оқжўхорининг ҳар гектаридан ўрта ҳисобда 240 центнердан кўк поя ҳосили етиштириш, бедапоялар майдонини 417 минг гектарга етказиб, гектаридан 70 центнердан беда ҳосили олиш, 10 миллион гектар яйловни сув билан таъминлаш, бунинг учун 1260 та чуқур қудуқ қазиш, 1412 жойда пармалаб чашма чиқариш мажбуриятини оламиз.

Биз сув хўжалиги ва қишлоқ хўжалик ходимларини, қурилиш ташкилотларининг ходимларини, колхозлар ва совхозларнинг раҳбарларини, партия ва совет ташкилотларининг раҳбарларини қўйчилик учун озуқа базасини кенгайтириш ва мустаҳкамлаш тадбирларини ишлаб чиқишга ва бу тадбирларни амалга оширишга чақирамиз.

Колхозчиларни ва совхоз ишчиларини — қурилиш бригадаларининг аъзоларини, колхозлар ва совхозларнинг раҳбарларини яқин икки йил ичида колхоз, совхозларга қарашли ҳамма қўйларни иссиқ бинолар билан таъминлашга, бунинг учун маҳаллий бинокорлик материалларидан кенг фойдаланишга чақирамиз.

Бу йилнинг якунлари қўйчиликни ривожлантиришда келгусида қўлга киритиладиган муваффақиятларнинг негизи эканлигини жуда яхши биламиз. Қўйлар туёғини кўпайтириш, чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни ва тайёрлашни ошириш, сунъий қочириш усулини кенг қўлланиб, бу кампанияни ўз вақтида ўтказиш, шунингдек чорва моллар қишловига пухта тайёрланиш юзасидан олинган мажбуриятларни колхозлар ва совхозларнинг муваффақиятли бажаришлари учун 1958 йилда зарур шарт-шароитларнинг ҳаммаси бор. Биз колхозлар, совхозлар, район ва область ташкилотлари раҳбарларини жун тайёрлаш йиллик планини сентябрь ойида, гўшт ва сут тайёрлаш йиллик планини Улуғ Октябрь байрамигача бажаришга; чорва моллар қишловига тайёргарлик ишларини 1 ноябргача тамомлашга, қўйларни қочиришни 15-20 кун ичида ўтказиб бўлишга, унгача мумкин қадар кўпроқ ем-хашак тайёрлашга, уни қишлов жойларига ташиб олишга, чорва моллар учун иссиқ биноларни қуриб битказишга ва шу йўл билан молларнинг туёғини тўла сақлаб қолиш ҳамда қиш даврида уларнинг маҳсулдорлигини ошириш учун негиз яратишга чақирамиз. Бу тадбирларни бажариш чорвачиликни ривожлантириш соҳасидаги катта вазифаларимизни ўташ учун замин тайёрлайди.

Биз қўйчилик ходимлари республика кенгашининг қатнашчилари ҳамма чўпонларни, ферма мудирларини, қишлоқ хўжалик мутахассисларини, илмий ходимларни, механизаторларни, колхоз раисларини, совхоз директорларини, колхоз ва совхоз қўйчилигининг барча ходимларини республикада қўйчиликни янада юксалтириш учун, Партия ва Ҳукуматнинг жун, қўй гўшти, қоракўл тери ва бошқа маҳсулотлар етиштиришни кўпайтириш юзасидан берган топшириқларини муддатидан олдин бажариш учун социалистик мусобақани кенг авж олдиришга чақирамиз.

Биз сизларни мавжуд катта имкониятлардан қўйчиликни янада ривожлантириш ва қўйларнинг сифатини яхшилаш учун кенг фойдаланишга, сунъий қочириш усулини кенг қўлланишга, қўйларнинг наслини яхшилашга чақирамиз. Қўйларни қишда ва эрта баҳорда қўзилатишни ривожлантирайлик, қўзи ва тўқлилар боқиб ўстиришнинг прогрессив методларини кенг жорий қилайлик. 1959 йилда қўйлар жунини қирқиб олишни тўла машиналаштирайлик, қўйларни сув билан таъминлашни механизациялаштиришни анча кенгайтирайлик. Чўпонлар бригадаларида меҳнатни тўғри ташкил қилайлик ва уларнинг меҳнатига олинган маҳсулотнинг сони ва сифатига қараб ҳақ тўлашни йўлга қўяйлик, колхозчилар ва совхоз ишчиларининг қўйчилик ишидан манфаатдорлигини оширадиган тадбирларни — меҳнатга қўшимча ҳақ тўлаш ва бошқа тадбирларни кенг қўллайлик.

Маҳсулот етиштирмоқ учун сарф бўладиган меҳнатни камайтириш ҳамда қўйчилик маҳсулотларининг таннархини пасайтириш биринчи даражали муҳим аҳамиятга эга бўлган ишдир. Шу сабабли колхозлар ва совхозларнинг ишига улар етиштирган маҳсулотнинг миқдоригагина қараб эмас, шу маҳсулотнинг қанчага тушаётганлигига ҳам қараб баҳо бериш керак.

Чўпон қўйчиликда марказий фигурадир. Қўйлар туёғини кўпайтириш ва қўйларнинг маҳсулдорлигини ошириш чўпоннинг яхши ишлашига, тажрибасига ва ўз ишини яхши билишига боғлиқдир. Биз колхозлар ва совхозларнинг раҳбарларини чўпонлар бригадалари учун маданий-маиший шароит яратиб бериш тўғрисида энг кўп ғамхўрлик қилишга, ҳар бир чўпон оиласига яхши уйлар қуриб беришга, марказий фермаларда ҳаммомлар ва бошқа зарур бинолар қуришга чақирамиз.

Савдо, маданият, маориф, соғлиқни сақлаш ходимлари чўпонларга ва уларнинг оилаларига доимий ғамхўрлик қилишлари, яйловларда савдо ишларини, маданий ва медицина хизмати кўрсатишни яхши ташкил этишлари, чўпонларнинг болалари нормал ўқишлари учун тўла қулайлик яратиб беришлари мутлақо шарт.

Биз, қишлоқ хўжалиги соҳасида ишловчи илмий ходимлардан қўйчиликнинг маҳсулдорлигини оширишнинг энг самарали усулларини ишлаб чиқиб, амалда жорий қилишларини, қўйларнинг касал бўлишининг олдини оладиган ва қўйлардаги касалликларга қарши курашиш чоралари ва методларини тағин ҳам яхшилашларини, табиий яйловларнинг маҳсулдорлигини ошириш методларини ишлаб чиқишларини кутамиз.

Олим ўртоқлар, қўйчилик ходимлари билан ҳамкорликда ишлангиз!

Партия ва Ҳукуматнинг ғамхўрлигига жавобан, биз қўйчиликни янада юксалтириш ишида янги катта муваффақиятларга эришмоқ учун бутун кучимизни сарф қиламиз ҳамда барча колхозчиларни, совхоз ходимларини, зооветеринария мутахассисларини 1965 йилга қадар колхозлар ва совхозларда чорвачиликни ривожлантириш соҳасида қуйидаги кўрсаткичларга эришмоқ учун социалистик мусобақани кенг авж олдиришга чақирамиз.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИДА

Қўйлар ва эчкилар сонини 1965 йилнинг охирига қадар 510 минг бошга етказайлик. 1965 йилда 35 минг тонна гўшт, шу жумладан 10,2 минг тонна қўй гўшти ва 1276 тонна жун етиштирайлик. Ҳар юз бош совлиқдан 95,8 тадан қўзи олайлик ва ҳар бир қўйдан олинадиган жунни ўрта ҳисобда колхозларда 2,5 килограммга, совхозларда 2,6 килограммга етказайлик, гўштга топширилаётган ҳар бир қўйнинг тирик вазнини ўрта ҳисобда 45 килограммга етказайлик.

ФАРҒОНА ОБЛАСТИДА

1965 йилнинг охирига қадар қўй ва эчкилар сонини 290 минг бошга етказайлик. 1965 йилда 21,1 минг тонна гўшт, шу жумладан 5,2 минг тонна қўй гўшти ва 622 тонна жун етиштириб берайлик. Ҳар юз бош совлиқдан 95,7 тадан қўзи олайлик, ҳар бир қўйдан олинадиган жунни ўрта ҳисобда колхозларда 2,3 килограммга, совхозларда 2,5 килограммга етказайлик, гўштга топширилаётган ҳар бир қўйнинг тирик вазнини ўрта ҳисобда 45 килограммга етказайлик.

НАМАНГАН ОБЛАСТИДА

Қўйлар ва эчкилар сонини 1965 йилнинг охирига қадар 358 минг бошга етказайлик. 1965 йилда 16 минг тонна гўшт, шу жумладан 6,1 минг тонна қўй гўшти ва 647 тонна жун етиштириб берайлик. Ҳар юз бош совлиқдан 95 тадан қўзи олайлик ва ҳар бир қўйдан олинадиган жунни ўрта ҳисобда колхозларда 2,3 килограммга, совхозларда 2,4 килограммга етказайлик, гўштга топширилаётган ҳар бир қўйнинг тирик вазнини ўрта ҳисобда 45,3 килограммга етказайлик.

АНДИЖОН ОБЛАСТИДА

Қўйлар сонини 1965 йилнинг охирига қадар 241 минг бошга етказайлик, 1965 йилда 18 минг тонна гўшт, шу жумладан 3,7 минг тонна қўй гўшти ва 547 тонна жун етиштириб берайлик. Ҳар юз бош совлиқдан 97 тадан қўзи олайлик ва ҳар бир қўйдан олинадиган жунни ўрта ҳисобда колхозларда 2,3 килограммга, совхозларда 2,4 килограммга етказайлик, гўштга топширилаётган ҳар бир қўйнинг тирик вазнини ўрта ҳисобда 46 килограммга етказайлик.

САМАРҚАНД ОБЛАСТИДА

Қўйлар ва эчкилар сонини 1965 йилнинг охирига қадар 2363 минг бошга етказайлик. 1965 йилда 54,8 минг тонна гўшт, шу жумладан 24,8 минг тонна қўй гўшти ва 5940 тонна жун етиштириб берайлик. Ҳар юз бош қоракўл совлиқдан 101,5 тадан, бошқа наслдор совлиқлардан эса 96 тадан қўзи олайлик ва ўрта ҳисобда ҳар бир қўйдан олинадиган жунни колхозларда 2,67 килограммга, совхозларда 2,9 килограммга етказайлик, гўштга топширилаётган ҳар бир қўйнинг тирик вазнини ўрта ҳисобда 45 килограммга етказайлик. Давлатга 1,5 баравар кўп қоракўл тери топширайлик, биринчи сорт қоракўл териларни 86 процентга етказайлик.

1965 йилга қадар 704 минг гектар яйловни сув билан таъминлайлик.

БУХОРО ОБЛАСТИДА

Қўйлар ва эчкилар сонини 1965 йилнинг охирига қадар 2668 минг бошга етказайлик. 1965 йилда 35,1 минг тонна гўшт, шу жумладан 22 минг тонна қўй гўшти ва 6422 тонна жун етиштириб берайлик. Ҳар юз бош совлиқдан 102,2 тадан қўзи олайлик; ҳар бир қўйдан олинадиган жунни ўрта ҳисобда колхозларда 2,8 килограммга, совхозларда 2,9 килограммга етказайлик. Давлатга 1,5 баравар кўп қоракўл тери топширайлик, биринчи сорт қоракўл териларни 88 процентга етказайлик. Гўштга топширилаётган ҳар бир қўйнинг тирик вазнини ўрта ҳисобда 43,5 килограммга етказайлик.

1965 йилга қадар 6665 минг гектар яйловни сув билан таъминлайлик.

ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТИДА

Қўйлар ва эчкилар сонини 1965 йилнинг охирига қадар 1941 минг бошга етказайлик. 1965 йилда 39,1 минг тонна гўшт, шу жумладан 23,5 минг тонна қўй гўшти ва 4948 тонна жун етиштирайлик. Ҳар юз бош қоракўл совлиқдан 102,2 тадан ва бошқа наслдор совлиқларнинг ҳар юзтасидан 95 тадан қўзи олайлик; ҳар бир қўйдан олинадиган жунни ўрта ҳисобда колхозларда 2,6 килограммга, совхозларда 2,9 килограммга етказайлик. Давлатга 1,4 баравар кўп қоракўл тери топширайлик, биринчи сорт қоракўл териларни 88 процентга етказайлик. Гўштга топширилаётган ҳар бир қўйнинг тирик вазнини ўрта ҳисобда 44 килограммга етказайлик.

СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТИДА

Қўйлар ва эчкилар сонини 1965 йилнинг охирига қадар 987 минг бошга етказайлик. 1965 йилда 25,8 минг тонна гўшт, шу жумладан 15,3 минг тонна қўй гўшти ва 2099 тонна жун етиштириб берайлик. Ҳар юз бош қоракўл совлиқдан 100,8 тадан ва бошқа наслдаги совлиқларнинг ҳар юзтасидан эса 93 тадан қўзи олайлик; ҳар бир қўйдан олинадиган жунни ўрта ҳисобда колхозларда 2,1 килограммга ва совхозларда 2,4 килограммга етказайлик; давлатга 1,3 баравар кўп қоракўл тери топширайлик; биринчи сорт қоракўл териларни 85 процентга етказайлик; гўштга топширилаётган ҳар бир қоракўл қўйнинг тирик вазнини ўрта ҳисобда 43,3 килограмм, бошқа наслдаги қўйларни 50 килограммга етказайлик.

ХОРАЗМ ОБЛАСТИДА

Қўйлар ва эчкилар сонини 1965 йилнинг охирига қадар 208 минг бошга етказайлик. 1965 йилда 11,6 минг тонна гўшт, шу жумладан 1,7 минг тонна қўй гўшти ва 471 тонна жун етиштирайлик. Ҳар юз бош қоракўл совлиқдан 95 тадан қўзи олайлик; ҳар бир қўйдан олинадиган жунни ўрта ҳисобда 2,6 килограммга етказайлик. Давлатга 1,6 баравар кўп қоракўл тери топширайлик, биринчи сорт қоракўл териларни 60 процентга етказайлик. Гўштга топширилаётган ҳар бир қўйнинг тирик вазнини ўрта ҳисобда 40 килограммга етказайлик.

1965 йилгача 705 минг гектар яйловни сув билан таъминлайлик.

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССРда

Қўйлар ва эчкилар сонини 1965 йилнинг охирига қадар 508 минг бошга етказайлик. 1965 йилда 19,8 минг тонна гўшт, шу жумладан 6,4 минг тонна қўй гўшти ва 1161 тонна жун етиштириб берайлик. Ҳар юз бош қоракўл совлиқдан 100 тадан ва бошқа наслдаги совлиқларнинг ҳар юзтасидан 95 тадан қўзи олайлик; ҳар бир қўйдан олинадиган жунни ўрта ҳисобда колхозларда 2,5 килограммга, совхозларда 2,4 килограммга етказайлик. Давлатга бир неча баравар кўп қоракўл тери топширайлик, биринчи сорт қоракўл териларни 70 процентга етказайлик. Гўштга топширилаётган ҳар бир қоракўл қўйнинг тирик вазнини ўрта ҳисобда 42 килограммга, бошқа наслдаги қўйларнинг ҳар бирини 46 килограммга етказайлик. 1965 йилга қадар 1826 минг гектар яйловни сув билан таъминлайлик.

☆ ☆ ☆

Азиз ўртоқлар! Улуғ Совет Иттифоқининг ҳамма республикаларида бўлгани сингари Ўзбекистонда ҳам илғор чорвадорларнинг сафлари йилдан-йилга кўпаймоқда.

Биз, илғорларнинг тажрибаларини ишлаб чиқаришга кенг жорий қилиш йўли билан айрим илғорларнинг муваффақиятларидан ҳар бир колхозда, районда ва областда қўйчиликни ёппасига юксалтиришга ўтишимиз лозим.

Биз, ҳамма колхозчиларни, совхоз ходимларини ва чорвачилик мутахассисларини шуҳрат қозонган чорвадорларимизнинг: Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари бўлган чўпонлардан Ж. Балиманов, М. Абдумуродов, Д. Оқилбеков, Р. Бердимуротов, Л. Зарипов, Р. Сиддиқов, К. Турғунбоев, И. Холмирзаев, Х. Эргашев, колхоз қўйчилигининг талантли раҳбарлари ва ташкилотчиларидан Ч. Бегимқулов, И. Зокиров, Ю. Ашуров; совхоз директорларидан Ш. Қўзембоев, К. Дўсмуродов ҳамда колхоз ва совхоз ишлаб чиқаришига моҳирлик билан раҳбарлик қилаётган бошқа ходимларимиз тажрибасига таяниб, қўйчиликни ривожлантириш юзасидан олинган мажбуриятларни муваффақиятли бажариш учун мумкин бўлган ҳамма чораларни кўришга чақирамиз.

Ўзбекистон КП Марказий Комитетида

1958 йил 5 сентябрда Ўзбекистон КП Марказий Комитетида терим олдидан ғўза баргини тўкиш масалалари юзасидан область партия комитетлари, область қишлоқ хўжалик бошқармалари, республика Қишлоқ хўжалик министрлиги ходимларининг кенгаши бўлди.

Кенгаш колхоз ва совхозлар томонидан машинада пахта териш ҳақида қабул қилинган планни сўзсиз бажариш мақсадида машинада пахтаси териладиган бутун майдонда ғўза баргини 20 процент резерв билан қуйидаги муддатларда тўкиш ҳақида қарор қабул қилди.

Областлар	Ғўза баргини тўкишни бошлаш муддати	Бешкунликлар бўйича иш ҳажми (минг гектар ҳисобида) 5—10 IX	11—15 IX	16—20 IX	21—25 IX	26—30 IX
Тошкент	13/IX	—	—	8	25	15
Фарғона	15/IX—	—	—	9	11,4	—
Наманган	15/IX	—	—	6	7,2	—
Андижон	15/IX	—	—	5	10	8
Самарқанд	15/IX	—	—	1	9	8
Бухоро	20/IX	—	—	—	10	9,2
Қашқадарё	15/IX	—	—	3,4	6	5
Сурхондарё	15/IX	—	—	1	4	3
Хоразм	15/IX	—	—	10	8	—
Қорақалпоғистон АССР	8/IX	0,5	6,5	7	4	—

Кенгаш шунингдек ҳосили машинада териладиган участкаларни ва улар қандай тайёр қилинганлигини, ғўза баргини тўкиш учун заҳарли химикатларнинг ташиб олинишини, самолётларнинг ишини ташкил этишни яқин икки-уч кун ичида такроран текширишдан ўтказиб бўлиш ҳамда пахта териш машиналаридан юқори унумли фойдаланишнинг энг муҳим шарти бўлган терим олдидан ғўза баргини тўкишнинг юқори сифатли бўлишини таъминлаш масалалари юзасидан ҳам қарор қабул қилди.

ПАРТИЯВИЙ-ТАШКИЛИЙ ИШ—ПАРТИЯ ТАШКИЛОТИ ФАОЛИЯТИНИНГ АСОСИ

☆ ☆

Қуйи ходимларнинг талабига сезгирлик билан қулоқ солиш керак

Баъзи бир одамлар бўладики, уларга «мана бу ишни шундай ташкил этиш керак, мана бундай қилса яхши бўлади» десангиз, шу маслаҳат ёки талабнинг тўғри ва фойдали эканлигини билиб, тушуниб турса ҳам, негадир ўжарлик қилиб шунга унамайди, «сен кимсану, мен кимман» деб ман-манликка боради.

И. В. Сталин номли Чирчиқ электрохимия комбинатининг бош инженери Бурлаченко, директори Анисимкин ўртоқлар ана шундай тоифадаги раҳбар ходимлардандир. Бу ўртоқлар узоқ вақтдан бери кўп минг кишилик коллективга раҳбарлик қилиб келмоқдалар. Аммо уларнинг баъзи ишлари, айниқса ноўрин ўжарлик қилиб ходимларнинг ташаббусини бўғишлари, ҳақли талабларни жавобсиз қолдиришлари кишини ғоят ранжитади.

Ўртоқ Бурлаченкода кейинги пайтларда кибрлик, қуйи табақадаги раҳбар ходимларни менсимаслик, коммунистлар бошлаб берган ташаббусни қўллаб-қувватламаслик каби хусусиятлар тобора яққол кўринаётир. Мана сизга далил.

Транспорт цехи корхонанинг қон томири ҳисобланади. Ишлаб чиқариш учун зарур бўлган ҳамма нарсани тегишли участкаларга шу цех коллективи етказиб беради, тайёр маҳсулотни жой-жойига жўнатади. Улар ёмон ишласа бутун комбинатнинг иши оқсаши турган гап.

Шундай экан, бу цехнинг доимо яхши ишлашини таъминлаш тўғрисида, цех коллективининг талаб ва эҳтиёжларини қондириш ҳақида комбинат раҳбарлари тинимсиз ғамхўрлик қилишлари керак. Комбинат техника совети, дирекцияси ва партия комитетининг архив материалларини кўздан кечирган киши бир нарсага таажжубланмай иложи йўқ. Транспорт цехи раҳбарлари асосий ишларни механизациялаштиришни қарийб 12 йилдан бери талаб қилиб келадилар. Ҳар йили бир эмас, бир неча мартаба ишлаб чиқариш кенгашларида, партия йиғилишларида, актив йиғилишларида шу тўғрида қарор қабул қилинади. Бундай қарорлардан 20 дан ортиғининг копияси техсовет шкафида тахланиб ётибди. Шу масала юзасидан партком ва дирекцияга ёзилган кўпгина мурожаат ҳаракатсиз қолиб келмоқда.

Цех бошлиғи И. Ф. Заикин ва бошланғич партия ташкилотининг секретари В. В. Мешчеряков ўртоқлар белгиланган муҳим ташкилий-техникавий тадбирларни амалга ошириш хусусида техсовет раиси Бурлаченко, директор Анисимкин ва партия комитети секретари Ёқубов ўртоқлар ҳузурида неча марталаб бўлганлар. Лекин бирор марта ҳам улардан қониқарли жавоб олиб бўлмаган. Дастлаб Бурлаченко ва Анисимкин ўртоқлар «талабингизни вақти билан қондирамиз», «ҳозирча сизлар талаб қилаётган нарсаларни эололмаймиз, пул йўқ» сингари важларни рўкач қилиб юришди. Кейинчалик бош инженер, техсовет раиси ўртоқ Бурлаченко транспорт цехида юк ортиш-тушириш ишларини механизациялашни кўзда тутган тадбирни ташкилий-техникавий тадбирлар рўйхатидан тўғридан-тўғри ўчириб ташлайдиган бўлиб қолди.

Қаранг, минерал ўғитларни вагонга ортиш ва вагондан тушириш учун битта транспортёр ўрнатилса бир неча юкчи оғир меҳнатдан қутилади, йилига 7 минг иш соати тежалади, иш ҳақи фондининг ўзидан 43 минг сўм иқтисод қилинади. Транспортёр эса унча қиммат турмайди ва кўп йилга чидайди.

Цехда шунга ўхшаш зарур техникавий тадбирларни амалга ошириш учун ҳаммаси бўлиб 30-40 минг сўм атрофида капитал маблағ сарфлаш талаб қилинади. Шу тадбирлар амалга оширилса, ойига 800-1200 сўмдан маош олиб келаётган 22 кишини бошқа ишга ўтказиш ва йилига давлатнинг камида 260 минг сўм пулини иқтисод қилиш мумкин бўлади. Бундан ташқари, цехда меҳнат унумдорлиги кескин ошади, ортиш ва тушириш пайтида юкларни бузиш, тўкиш, синдириш каби ҳоллар камаяди, вагонлар белгиланганидан кўп тутиб қолинмайди.

Минерал ўғит тайёрловчилар маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва унинг таннархини камайтириш учун зўр ғайрат билан курашаётирлар. Бироқ тонна-тонналаб тайёр ўғитлар корхонанинг ўзида ёғингарчилик пайтида эриб, йўқ бўлиб кетаётир. Чунки 3-цехда тайёр маҳсулотни сақлайдиган катта омбор йўқ. Омбор қурилиши неча йилдан бери тамомланмаётир. Бурлаченко ва Анисимкин ўртоқлар бу ишга бошчилик қилиш уёқда турсин, унинг чўзилиб кетишига шахсан сабабчи бўлаётирлар.

Партия йиғилишларида, директор ҳузурида ўтказилган кенгашларда омбор қурилишини тезлатиш тўғрисида жуда кўп гап бўлди. Қарорлар қабул қилинди. Лекин унинг натижаси кўринмаётир.

Шунингдек, 5-цехда йилига юзлаб тонна аммиак ва бир неча ўн миллион киловатт-соат электр қуввати ортиқча сарфланаётир. Бу цехда маҳсулот таннархини камайтириш плани қарийб 10 йилдан бери сурункасига бажарилмай келади, кўплаб давлат маблағлари нес-нобуд қилиб юборилаётир. Бунга асосий сабаб дирекция ва комбинат партия комитетининг цех хўжалиги билан яқиндан шуғулланмаётганлигида, коммунистлар ва рационализаторларнинг таклиф ва маслаҳатларига бефарқ қараётганлигидадир.

Шуниси ажабланарлики, комбинат партия комитети ишдаги хатоликлар ҳақида коммунистлар берган сигналларга, бошланғич партия ташкилотлари қабул қилган қатор муҳим қарорларга эътиборсизлик билан қараб келаётир. Партком секретари ўртоқ С. Ёқубов директор ва бош инженернинг амалини юз-хотир қилиб, уларни тартибга чақиришга ботина олмаётган бўлса керак, хўжалик раҳбарларидан йўл қўйган хатоларини тузатишни партиявий принципиаллик билан талаб этмаётир. Натижада давлат манфаатларига катта зарар етказилмоқда. Бурлаченко ва Анисимкин ўртоқлар эса тобора ман-манликка, бюрократизмга берилиб кетаётирлар.

Заикин, Мешчеряков ўртоқлар сингари коммунистлар мана шу хўжасизликка ва консерватизмга қарши неча йиллардан бери тинмай курашиб келмоқдалар. Лекин қуйидан бўлган сигнал ва талабларга эътиборсизлик билан қараб келаётган, фойдали тадбирларни ўжарлик билан амалга оширмаётган раҳбарларга нисбатан Чирчиқ шаҳар партия комитети ҳам ҳануз бирор чора кўргани йўқ.

З. ИСРОИЛОВ.

Тошкентдаги 1-пойафзал фабрикаси партия ташкилоти ишлаб чиқаришнинг муҳим масалалари билан чуқур ва атрофлича шуғулланади. Бюро мажлислари мунтазам ўтиб туради. Суратда: бюро аъзоларининг навбатдаги йиғилишида партия ташкилотининг секретари ўртоқ Н. Кондратьев Улуғ Октябрнинг 41 йиллиги шарафига социалистик мусобақани қизитиб юбориш тадбирлари тўғрисида сўзламоқда.

В. Панов фотоси.

КОМСОМОЛГА ПАРТИЯ РАҲБАРЛИГИ ЯХШИЛАНСИН

Оҳангарон шаҳар партия комитетининг яқинда бўлиб ўтган бюро мажлиси «Узбекшахтострой» тресги комсомол комитетининг иши ҳақидаги масалани муҳокама қилди. Бу ҳақда трест комсомол комитетининг секретари Прудников ва шаҳар комсомол комитетининг секретари Плахов ўртоқларнинг ахбороти эшитилди.

Шаҳар партия комитетининг бюроси шуни қайд қилиб ўтдики, трест комсомол комитети 1957 йилнинг декабридан буён ўтган давр мобайнида трестга қарашли қурилиш бошқармалари комсомол ташкилотлари ишини бирмунча яхшилади, давлат планларини бажаришда бошқармалардаги комсомол ва ёшларнинг активлигини оширди. Трест комсомол комитетининг ташаббуси билан қурилиш бошқармаларида комсомол-ёшлардан иборат 11 та бригада тузилди. Бригадалардаги ҳамма комсомол ёшлар ойлик ва кундалик топшириқларни ортиғи билан бажармоқдалар. Ишлаб чиқаришда юқори кўрсаткичларга эришган 150 дан ортиқ комсомол аъзоси Тошкент область комсомол комитети ва шаҳар комсомол комитетларининг фахрий ёрлиқлари билан мукофотландилар. Комсомол комитети ўз иш даври мобайнида комитетнинг 10 марта мажлисини ўтказиб, унда меҳнатни тўғри ташкил қилиш, ёшларнинг моддий-маиший аҳволини яхшилаш, маданий савиясини ошириш масалаларини муҳокама қилди.

Аммо, трест комсомол комитети бошқармалардаги комсомол ташкилотларига раҳбарлик қилишда катта камчиликларга ҳам йўл қўймоқда. Бошланғич комсомол ташкилотларининг ишлари ВЛКСМ XIII съезди томонидан қўйилган вазифаларга жавоб бермайди. Бошқармалар, автоконтора, қурилиш материаллари комбинати комсомол ташкилотлари ёшларнинг меҳнат активлигини янада ошириш чораларини кўрмаётирлар. Улар меҳнатни ташкил этиш, «Енгил кавалерия» отрядлари рейдларини ўтказишга етарли эътибор бермайдилар. Бошланғич комсомол ташкилотлари партия ташкилотлари ва маъмуриятни ишлаб чиқаришдаги баъзи камчиликлардан хабардор қилиб турмайдилар. Ёшлар ўртасида оммавий-сиёсий ишлар яхши йўлга қўйилмаган.

Трест комсомол комитети ҳисобида турувчи 1121 комсомол аъзосидан 430 киши ҳисобдан чиқмасдан кетиб қолган. Комсомоллар сафини илғорлар ҳисобига тўлдириш комсомол комитетининг диққат-эътиборидан четда қолмоқда. Шу йилнинг ўтган беш ойи ичида 15 киши ВЛКСМ аъзолигига қабул қилинган, холос.

Шаҳар партия комитети бюроси «Узбекшахтострой» тресги комсомол комитети ва қурилиш бошқармалари комсомол ташкилотлари ишидаги камчиликларни тугатиш тадбирлари белгиланган қарор қабул қилди.

И. АҲМЕДОВ.

Маҳсулот сифати ҳақидаги масала партком йиғилиши муҳокамасида

Тошкент тўқимачилик комбинати партия комитети ишлаб чиқаришнинг муҳим масалалари билан мунтазам шуғулланмоқда. Бу ерда актуал масалалар тез-тез партком мажлиси ва бошланғич партия ташкилотларининг йиғилишларида муҳокама қилиб турилади.

Яқинда комбинат партия комитети ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифатини яхшилаш масаласига бағишлаб кенгайтирилган йиғилиш ўтказди. Йиғилишга комбинат партия, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг раҳбарлари, хўжалик раҳбарлари қатнашдилар. Бош инженер ўртоқ Б. В. Костин қўйилган масала юзасидан доклад қилди. Докладчининг кўрсатишича, сўнгги ойларда комбинат фабрикаларида маҳсулот сифати яхшиланиш ўрнига, пасайиб бораётир. Январь-март ойларида комбинат бўйича тайёрланган маҳсулотнинг 84 процента биринчи сортга топширилган бўлса, апрель ойидан бошлаб бу кўрсаткич 80 процентдан ошмай қолди.

Ўртоқ Костин бошланғич партия ташкилотлари кейинги пайтларда сифат кўрсаткичларини яхшилаш учун курашни бўшаштириб юборганликларини, паст сортли ва брак маҳсулот ишлаб чиқарувчиларга нисбатан муросасиз кураш олиб борилмаётганлигини таъкидлади ҳамда бу даъвони исботловчи конкрет далиллар келтирди.

Йиғилишда чиқиб сўзлаган бир қатор коммунистлар, жумладан, газламага гул босиш фабрикасининг мудири В. Г. Емелин, шу фабриканинг бош инженери М. Д. Тихонова, 1-йигирув фабрикасининг мудири В. И. Копилов, 1-тўқув фабрикасининг мудири А. М. Пивкина ўртоқлар бу соҳада йўл қўйилаётган камчиликларни очиб ташладилар. Партком йиғилиши сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқаришга йўл қўяётган фабрика, цех раҳбарларини огоҳлантирди ва сифат кўрсаткичларини тезда яхшилаш тадбирларини белгилади.

С. СУЛТОНОВ.

☆ ☆

Оммавий-сиёсий ишларни яхши йўлга қўйиш—хўжалик ишларининг муваффақиятини таъминламоқда

Бу йил мамлакатимиз халқлари ҳаётида жуда катта сиёсий воқеалар юз берди. Саноат ҳамда қишлоқ хўжалигини янада тараққий эттириш юзасидан олға қараб катта қадам қўйилди. Маҳаллий партия ташкилотлари ўзларининг бутун ташкилий ва сиёсий фаолиятларини ана шунга мувофиқ қайта қуриб, оммани партия ва ҳукуматимизнинг қарорларини амалга ошириш, мамлакатимиз халқ хўжалигини ривожлантириш учун курашга тобора кенг сафарбар этмоқдалар.

Район меҳнаткашлари ўртасида олиб борилаётган оммавий-сиёсий ишларнинг асосий эътибори пахтакорларнинг Москвада бўлиб ўтган Бутуниттифоқ кенгаши материалларини, КПСС Марказий Комитети февраль Пленумининг ҳамда СССР Олий Совети сессиясининг қарорларини меҳнаткашларга кенг тушунтиришга, уларни пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштириш, чорвачиликни ривожлантириш ҳамда унинг маҳсулдорлигини ошириш учун курашга сафарбар этишга қаратилди.

Партия Марказий Комитети пленумининг, СССР Олий Совети сессиясининг қарорлари муҳокама қилинар экан колхозчилар, совхоз ва МТСларнинг ишчилари, механизаторлар бу йил пахта ҳамда бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштириш, бунинг учун пахта етиштиришнинг илғор агротехника методларини кенг жорий этиш юзасидан ўз зиммаларига оширилган мажбуриятлар олдилар. «Ленинобод», Сталин номли, «Октябрь 40 йиллиги», Охунбобоев номли, Жданов номли ва бошқа колхозларнинг механизаторларидан 24 киши, шу жумладан Мамедов, Саидов, Тошпўлатов, Ҳамраев, Ўсаров, Бобоев, Холбоев, Муротов сингари ўртоқлар трактор-далачилик бригадаларига бошчилик қилишга хоҳиш билдирдилар.

Район колхозлари КПСС Марказий Комитети февраль Пленуми ва СССР Олий Совети сессиясининг қарорларига мувофиқ МТСдан техникани тўла сотиб олдилар. Шу билан бир қаторда колхозларда техникадан жуда унумли фойдаланилди. 14 минг гектардан ортиқ ердаги ғўзага механизмлар билан икки томонлама ишлов берилди ва 5 минг гектар ердаги экин кетмон ишлатмасдан парвариш қилинди.

Район партия ташкилоти меҳнаткашлар ўртасида КПСС Марказий Комитети май ва июнь Пленумларининг қарорларини кенг тушунтиришга ҳам алоҳида эътибор берди. Бу ишга жойлардаги агитаторлардан ташқари район партия, совет ва хўжалик активи ходимлари, қишлоқ хўжалик мутахассислари ҳам кенг жалб этилди. Бундан ташқари уларнинг кучи билан колхозларда, совхоз ва МТСларда халқ хўжалигини юксалтириш билан боғлиқ бўлган темаларда сиёсий докладлар, лекция ва суҳбатлар ўтказилаётир.

Пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларини парвариш қилиш даврида барча оммавий-сиёсий ишлар дала шийпонларига марказлаштирилган ҳолда олиб борилди. Колхозчилар, совхоз ишчилари ва механизаторларнинг унумли меҳнат қилиши учун ҳамма зарур маданий-маиший шароитлар яратиб берилган. Колхозларда ва совхозда ёз бўйи 183 дала шийпони ишлаб турди. Улар дала ишлари билан банд бўлган кишиларнинг маданий дам олиши учун имкон берадиган даражада яхшилаб безатилди ва жиҳозланди. Пахта йиғим-терими даврида ҳам ана шу дала шийпонлари оммавий сиёсий ишларнинг чинакам маркази бўлиб қолади.

Райондаги маданий-оқартув муассасалари тармоқларининг иши ҳам колхозчилар ва совхоз ишчиларига хизмат кўрсатишни яхшилаш билан чамбарчас боғлаб олиб борилмоқда. Колхозларда ва совхознинг бўлимларида кинофильмлар систематик равишда кўрсатиб борилаётир. Колхозчилар ва совхоз ишчиларига республика театрлари артистларининг кучи билан тез-тез концертлар кўрсатиб турилмоқда.

Район партия комитетининг штатсиз лекторлари, сиёсий докладчилари, сиёсий ва илмий билимларни тарқатувчи жамият район бўлимининг лекторлари дала шийпонларида тез-тез лекция ва сиёсий докладлар ўтказиб турмоқдалар. Улар шу йилнинг ўтган ойлари мобайнида бевосита меҳнаткашлар ўртасида 400 дан ортиқ лекция ва 600 дан ортиқ доклад қилдилар. Лекциялар асосан КПСС Марказий Комитетининг тарихий февраль, май ва июнь пленумлари қарорларига, район хўжалигини янада ривожлантириш проблемаларига бағишлаб ўтказилди. Бундан ташқари аҳоли ўртасида «Халқаро аҳвол ҳақида», медицина ва бошқа темаларда ҳам кўпгина лекция ва докладлар ўтказилди.

Оммавий-сиёсий ишларнинг кун сайин кучайтириб борилиши ва уни ҳаёт билан, коммунизм қурилиши вазифалари билан боғлаб олиб борилиши хўжалик вазифаларини амалга ошириш соҳасида эришилаётган муваффақиятларнинг гарови бўлмоқда.

Район партия комитети ва колхозлар ҳамда совхознинг бошланғич партия ташкилотлари ҳозирги кунда барча оммавий-сиёсий ишларни пахта йиғим-теримига пухта тайёрлик кўриш билан боғлаб олиб бориш учун зарур тадбирларни кўрмоқдалар. Биз Ўзбекистон КП Марказий комитети ва республика Министрлар Советининг «1958 йилги пахта ҳосилини териш, қабул қилиб олиш ва қайта ишлашга тайёрлик кўриш тўғрисида»ги қарорини меҳнаткашларга кенг тушунтирмоқдамиз.

Шу билан бирга район партия комитети, колхоз ва совхоз партия ташкилотлари колхозчилар, совхоз ишчилари ўртасида социалистик мусобақани тўғри уюштириб, кенг меҳнаткашлар оммасини бу йил пахтадан мўл ҳосил етиштириш ва областимиз бўйича Ватанга 500 минг тонна «оқ олтин» етказиб бериш учун курашга сафарбар этмоқдалар.

А. НАРИМОНОВ,
Оққўрғон район партия комитети агитация ва прапаганда бўлимининг мудири.

Кадрлар билан ишлаш—партия ташкилотларининг муҳим вазифаси

Партия мамлакатимиз халқ хўжалигини ривожлантириш билан боғлиқ бўлган янгидан-янги вазифаларни олдинга сурмоқда. КПСС XX съездининг тарихий кўрсатмаларига биноан ва коммунистик қурилишнинг кундалик ҳаётий талаблари асосида партия томонидан белгиланаётган ҳамда амалга оширилаётган тадбирлар саноат, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини тобора юксалтириш, совет халқининг моддий фаровонлиги ва маданий даражасини тинмай яхшилашни таъминламоқда.

Маҳаллий партия ташкилотлари ўзларининг бутун фаолиятларини ҳозирги куннинг талабларига мослаган ҳолда қайта қуриб, хўжаликка партия раҳбарлигини кун сайин яхшиламоқдалар. Бунга, даставвал раҳбарлик услубини такомиллаштириш, унинг савиясини ҳозирги куннинг талаблари даражасига кўтариш орқали эришилаётир.

Партия раҳбарлигининг услуби ҳақида гап борар экан, бу соҳадаги марказий вазифа — кадрлар билан ишлаш масаласига тўхталиб ўтмасдан бўлмайди. Партиявий раҳбарлик услуби ва унинг амалий натижалари хўжаликнинг у ёки бу участкасига қандай кишилар бошчилик қилаётганликларига боғлиқдир.

Мамлакатимиз экономикаси ва маданиятини ривожлантиришнинг турли босқичларида партия кучларни совет халқи олдида турган вазифаларни ҳисобга олган ҳолда шундай жой-жойига қўйдики, натижада уларнинг ижодий ташаббусини, талант ва қобилиятини коммунистик қурилишнинг улуғвор вазифаларини амалга ошириш учун курашга сафарбар этиш имконияти туғилди.

Ленинча миллий сиёсатнинг тантана қилганлиги туфайли мамлакатимизда, шу жумладан республикамизда кўп сонли миллий саноат кадрлари вужудга келди. Улар мураккаб технология процессларини муваффақият билан эгаллаб, ишлаб чиқаришни бошқаришни ўрганиб олдилар. Ҳозирги вақтда Ўзбекистонда маҳаллий аҳоли орасидан минглаб энергетиклар, машинасозлар, металлурглар, шахтёрлар, нефтчилар, химиклар, қурувчилар, тўқимачилар ва бошқа касб эгалари етишиб чиқди.

Ленинча миллий сиёсатни оғишмай амалга ошириш, ишчилар синфи техника интеллигенцияси қаторларини, шу жумладан маҳаллий миллат кадрлари қаторларини тинмай ўстириш ҳамда вояга етказиш юзасидан партия ва ҳукумат томонидан кўрсатилаётган ғоят катта ёрдам туфайли республикамиз ишлаб чиқариш кучларини ривожлантириш соҳасида катта ютуқлар қўлга киритилди.

Бекобод шаҳар партия ташкилоти Ўзбекистон КП Марказий Комитети бюросининг маҳаллий миллат кадрларини тарбиялаш ва ишлаб чиқаришга жалб қилиш соҳасидаги жиддий камчиликлар тўғрисидаги қарорини амалга ошириш соҳасида бир қатор ишлар қилди.

Бекобод шаҳрининг барпо этилганига бор-йўғи 13 йилдан камроқ вақт ўтди. Шу давр ичида шаҳарда бир қатор йирик саноат коҳоналари, қурилиш ва транспорт ташкилотлари вужудга келди. Шаҳар саноати тобора юксалиб бормоқда. Шунга мувофиқ ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг ҳажми ҳам тўхтовсиз ўсмоқда. Корхоналарнинг коллективлари маҳсулот ишлаб чиқаришни кун сайин кўпайтириш, давлат планларини ошириб бажариш учун фидокорлик билан кураш олиб бормоқдалар. Шу туфайли шаҳар саноати шу йилнинг 7 ойлик планини 105,1 процент адо этди. В. И. Ленин номли Ўзбекистон металлургия заводи, Фарҳод гидроэлектростанцияси, цемент комбинати, ремонт заводи, тош карьери, саноат комбинати ва бошқа корхоналарнинг коллективлари ғайрат билан ишлаганликлари натижасида ўтган 7 ой мобайнида пландагига қўшимча равишда 1780 тонна пўлат, 4371 тонна цемент, 1 миллион дона шартли плита шифер, 10,4 миллион киловатт-соат электр қуввати ишлаб чиқарилди.

Ўзбекистон оғир саноатининг кўрки бўлган В. И. Ленин номли Ўзбекистон металлургия заводининг ишчан ва аҳил коллективи ўз партия ташкилотининг раҳбарлиги остида янги техника ва илғор технологияни ишлаб чиқаришга тобора кенг жорий этиш орқали меҳнат унумдорлигини тинмай оширишга, бинобарин маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтиришга эришаётир. Ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг сифатини яхшилаш ва унинг таннархини камайтириш завод партия ташкилотининг, бутун коллективнинг диққат марказида туради. Шу туфайли корхонада ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг миқдори йил сайин эмас, ҳатто ой сайин кўпаймоқда, унинг сифати яхшиланиб, таннархи камаймоқда.

Меҳнатда ажойиб муваффақиятларга эришганликлари учун Металлурглар куни муносабати билан заводнинг 15 ходими СССР орден ва медаллари билан мукофотланди.

Шаҳарда капитал ва уй-жой қурилиши тобора кенг тус олмоқда. Қурувчилар объектларни тез, сифатли ва арзон қуриш ҳамда фойдаланишга топшириш мақсадида фидокорона меҳнат қилаётирлар. Кейинги даврда улар қишлик кинотеатр биноси, янги дорихона, бир неча мактаб, савдо муассасалари биноларини қуриб, фойдаланишга топширдилар. Ҳозирги вақтда шаҳар қурувчилари ғишт заводи, ёғ заводи қурилиши каби йирик объектларда ишни қизғин давом эттираётирлар. Қурувчилар куни муносабати билан шаҳар қурувчиларидан 8 киши СССР орден ва медаллари билан мукофотланди.

Шаҳар хўжалиги юксалган сайин турли миллат вакилларидан иборат бўлган кадрлар, шу жумладан маҳаллий миллат кадрлари сони ҳам тўхтовсиз кўпаймоқда. Шаҳар партия, совет, касаба союз, хўжалик раҳбар ходимларининг состави тажрибали мутахассис кадрлар ҳисобига мустаҳкамланиб бормоқда. Ўртоқ И. Муҳамедов қарийб 10 йилдан буён В. И. Ленин номли Ўзбекистон металлургия заводининг директори вазифасида ишлаб келаётир. У ўзининг тажрибали ва иш билармон раҳбар эканлигини кўрсатди. Ўртоқ Муҳамедов раҳбарлик қилаётган завод коллективи ишлаб чиқариш қувватларини йил сайин ўстиришга, давлат планларини муттасил ошириб бажаришга муваффақ бўлаётир.

Завод партия ташкилоти кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва уларни тарбиялаш масаласига доимо катта эътибор беради. У кейинги вақтда бир қатор ёш мутахассисларни раҳбарлик вазифаларига тавсия этди. Ёш инженер-прокатчи ўртоқ Йўлдошев прокат цехининг смена бошлиғи қилиб тайинланди. Ёш инженер-пўлат эритувчи ўртоқ Юсупов мартен цехи сменасининг бошлиғи вазифасига кўтарилди. Инженер ўртоқ Иномов эса биринчи ҳунар мактабининг директори вазифасида ишлаётир. Коммунистлардан Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Х. Ғаниев, ака-ука Шамси ва Саид Нуриддинов ўртоқлар каби ишлаб чиқаришнинг ажойиб мастерлари етишиб чиқди. Илгари оддий ишчи бўлган Б. Турғунов ҳозирги вақтда мастер вазифасида ишламоқда.

Цемент комбинатида илгари айланувчи цехнинг машинисти бўлиб ишлаган ўртоқ Мўминов ҳозир шу цех бошлиғининг ўринбосари вазифасини муваффақият билан адо этмоқда. Ҳамидов, Мирзахолов ўртоқлар мураккаб ҳисобланган энергетик касбини эгаллаб олдилар ва ҳозир бошқаларга намуна кўрсатиб ишламоқдалар. Ўртоқ Ҳасанов эса ишлаб чиқариш командири вазифасига кўтарилди.

Ишчи ва хизматчилар орасидан партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг раҳбарлик вазифасига кўтарилган ва ишни муваффақият билан уддалаётган ўртоқларни ҳам шаҳарда кўплаб учратиш мумкин. Жумладан, ўрта мактабнинг собиқ директори, республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи ўртоқ Х. Эшонқулов ҳозир шаҳар Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари вазифасида ишламоқда. Металлургия заводи прокат цехининг собиқ вальсовшчиги ўртоқ Рўзибоев ҳозир Москвадаги олий касаба союз мактабида ўқиётир, мартен цехининг собиқ смена бошлиғи ўртоқ Омаров эса аспирантурада ўқишни давом эттирмоқда.

Шаҳар саноат корхоналарида маҳаллий миллат кадрларини ишлаб чиқаришга жалб қилиш, тарбиялаш ва уларнинг техника маълумотини ошириш юзасидан кенг миқёсда иш олиб борилаётир. Корхоналарнинг партия ташкилотлари бу ишга ўзларининг биринчи даражали вазифалари сифатида қарамоқдалар ва уни кун сайин кучайтирмоқдалар.

Шаҳар партия ташкилоти ишлаб чиқаришга янги кадрларни жалб қилиш ва уларни тарбиялаш соҳасида новаторларнинг иш тажрибасини оммалаштириш ва ёш ишчиларнинг техника ўқишини ташкил қилиш катта аҳамиятга эга эканлигини ҳисобга олиб, бу масала билан муттасил шуғулланмоқда. Бу тадбир саноатга янги ишчиларни жалб қилиш билан бир қаторда, илгаридан ишлаб келаётган ишчиларнинг маданий-техника савиясини янада ошириш учун ҳам катта аҳамиятга моликдир.

Металлургия заводи партия ташкилоти корхона маъмурияти билан биргаликда кейинги йилларда 30 марта илғор тажриба мактабини ташкил қилди. Унда мингдан ортиқ ишчи, шу жумладан 250 дан кўпроқ маҳаллий миллатдан бўлган ишчилар илғор иш тажрибаларини ўргандилар.

Юқоридаги каби тадбирларнинг амалга оширилиши натижасида шаҳар корхоналарида ишлаётган маҳаллий миллат кадрларининг сони кун сайин ошиб бормоқда. Ҳозирги вақтда ишлаб чиқаришда банд бўлган барча ишчи ва инженер-техник ходимларнинг 25 процентини маҳаллий миллат кадрлари ташкил этади. Металлургия заводида эса бу кўрсатгич янада ошиқроқдир. Бу ерда ишлаётганларнинг 30 процентдан кўпроғи маҳаллий миллат кишиларидир.

Лекин шуни айтиш керакки, маҳаллий миллат кадрларини, айниқса ўзбек хотин-қизларини ишлаб чиқаришга жалб қилиш, тарбиялаш ва пастдан юқори кўтариш соҳасида шаҳар партия ташкилотининг фаолиятида жиддий камчиликлар ҳам йўқ эмас. Корхоналарда ишчиларнинг, айниқса ўзбек ишчи кадрларининг кўнимсизлигига ҳали тўла барҳам берилгани йўқ.

Ҳозирги вақтда шаҳар партия комитети, корхоналарнинг бошланғич партия ташкилотлари ишлаб чиқаришга янги ишчилар, айниқса маҳаллий миллат кишиларини жалб қилиш ва уларнинг мутахассислигини ошириш соҳасидаги камчиликларга барҳам бериш чораларини кўрмоқдалар. Корхоналарда ҳозирги пайтда 500 кишининг мутахассислигини ошириш юзасидан белгиланган тадбирлар амалга оширилмоқда. Улар орасида маҳаллий миллат ишчилари 30-40 процентни ташкил этади.

Шаҳарда ёрдамчи пўлат эритувчи, ёрдамчи вальсовшчик, қурувчи ва ишлаб чиқариш ускуналарини ремонт қиладиган слесарлар тайёрлаш юзасидан ҳунар мактаби ташкил қилинган ва у ишлаб турипти.

Ўтган ўқиш йилида ўрта мактабларни тамомлаган йигит ва қизлар бевосита ишлаб чиқаришга боришга ва турли мутахассисликларни эгаллашга истак билдирдилар. Ҳозир улар ўзларининг ана шу мақсадларини амалга оширмоқдалар.

Шаҳар партия ташкилоти ишлаб чиқаришга янги кадрлар, айниқса маҳаллий миллат кадрларини жалб қилиш юзасидан бундан кейин ҳам барча зарур чораларни кўради ва бу вазифанинг талаб этилган даражада амалга оширилишини таъминлайди.

И. ҲУСНИДДИНОВ,
Ўзбекистон КП Бекобод шаҳар комитетининг секретари.

Пахтакор ва механизатор ўртоқлар, йиғим-теримни уюшқоқлик билан бошлаб юбориш учун ҳамма нарсани тахт қилиб қўяйлик!

Ўзбекистонда механизацияга қарши кишиларга эрк бериб қўйилмоқда

«Правда»нинг Ўзбекистон ССР мухбиридан

Ўзбекистон далаларининг меҳнаткашлари кўклам совуқ келганлиги ва чўзилиб кетганлигига, ёзнинг бошида ҳам оби-ҳаво ноқулай бўлганлигига қарамай пахтадан юқори ҳосил етиштирдилар. Республиканинг жанубий районлари пахта теримини бошлаб юбордилар.

Бироқ, кўпгина район ва областлар йиғим-теримни етарли даражада тайёргарлик кўрмасдан кутиб олмоқда. Колхоз ва совхозлар ҳосилни машинала теришга айниқса ёмон ҳозирламоқда. Жуда кўп фактлар шундан далолат берадики, бу жуда муҳим масалага ўтган йиллардаги каби бу йил ҳам керагича эътибор берилмаётир. Ноақал гапни шундан бошлаш мумкинки, колхоз ва совхозларнинг асосий кўпчилигида ҳосили машинада териб олинадиган участкалар ҳалигача ажратиб қўйилмаган. Холбуки бу ишни кўкламдаёқ қилиш керак эди.

Ғўза баргини терим олдидан тўкишга тайёргарлик жуда секин бормоқда. Бу ишда фойдаланиладиган заҳарли химикатлар шу чоққача кўпгина колхоз ва совхозларга ҳатто ташиб келтирилмаган.

Пахта териш машиналарининг механик-ҳайдовчиларини тайёрлаш мутлақо қониқарсиз эканлиги жиддий ташвиш туғдиради. Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги ва республика меҳнат резервлари бошқармасининг бу ҳақда чиқарган жуда кўп буйруқлари бажарилмасдан қолиб кетди. Кейинги 3 ой мобайнида беш ярим минг тракторчини курсларда ўқитиш лозим эди, лекин бори-йўғи 1,5 мингга яқин киши ўқитилди.

Республикада пахта териш техникасининг аҳволи айниқса ёмондир. Очиғини айтсак, бу масалада шу чоққача чидаб бўлмайдиган даражада чалкашлик ва пала-партишлик ҳукм суриб келмоқда. Гап шундаки, Ўзбекистондаги партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг кўпгина раҳбар ходимлари терим ишларини механизациялаштириш ҳақида оғизда курашсалар ҳам, амалда фақат ҳосилни қўлда териб олишга умид боғламоқдалар.

Даставвал биринчи марта чиқарилган «СХМ-48» маркали пахта териш машиналаридан фойдаланиш масаласида республика қишлоқ хўжалик министрлиги йўл қўйган жиддий хато ҳақида гапириб ўтиш керак. Министрлик раҳбарлари Министрлар Совети ва Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг рухсати билан бир қалам уришда ана шу машиналарни бордан йўққа чиқариб юбордилар.

Республикада ишга яроқли қанча пахта териш машинаси борлиги ҳақида министрликда умуман аниқ ҳисоб йўқ. Министрликда пахта териш машиналари қай аҳволда эканлигини ҳеч ким айтиб бераолмайди. Ваҳоланки, ремонт-техника станциялари, колхоз ва совхозларнинг кўпчилигида пахта териш агрегатларини сақлаш ҳаддан ташқари ёмон йўлга қўйилган. Қимматли техника очиқ ҳавода қолиб бузилиб кетмоқда. Биз Тошкент областининг Чиноз, Сирдарё, Боёвут, Бекобод, Орджоникидзе ва бошқа районларида бўлдик. Ҳамма жойда ҳам кўп йиллар мобайнида ёмғур ва офтобда қолиб чириб кетган пахта териш агрегатларининг бутун-бутун уюмларини кўрдик.

— Мана мозоримизни томоша қилинг, — дейди Бекобод РТС ининг директори ўртоқ Абдураҳимов бизга чалакам-чатти уюлиб ётган темир парчаларини кўрсатиб. — Министрлигимизнинг кўрсатмасига мувофиқ биз колхозларга тракторларни «СХМ-48» аппаратларисиз сотдик, бу аппаратларнинг темир парчаларини эса тез орада Бекобод металлургия заводига олиб бориб берамиз. Фақат буйруқ бўлишини кутиб турибмиз.

Орджоникидзе РТС ининг директори ўротқ Абдурашидов колхозларга «СХМ-48» машиналарисиз фақат тракторларнинг ўзини сотиш ҳақида министрлик томонидан берилган нотўғри буйруққа қарши эътироз билдиришга уриниб кўрди. Лекин бу беҳуда уриниш эди! Аввал унга дағдаға қилинди, сўнгра министр ўринбосари ўртоқ Ферштатнинг имзоси билан махсус кўрсатма юборилди.

Кўклам пайтидаёқ қишлоқ хўжалик министрлигидан жойларга жуда ҳам узундан-узоқ мактуб жўнатилди. Бу мактубда министр ўртоқ Хоназаров колхозларга техникани бериш вақтида «СХМ-48» машиналарини нима қилиш кераклигини область қишлоқ хўжалик бошқармаларининг бошлиқларига қуйидаги тахлитда «тушунтиради»: «... Башарти колхоз бундай машиналарни сотиб олишни истамаса ва иш планини ана шу машиналардан ажратиб олинган тракторларсиз уддалай олмайдиган бўлса, у ҳолда «СХМ-48» маркали бундай пахта териш машиналаридан ажратиб олинган тракторларни сотиш мумкин».

Бундай кўрсатма пахта териш техникасини аввалдан ҳаракатсизликка маҳкум этиб қўйганлиги равшан эмасми.

Шубҳасиз «СХМ-48» агрегатлари бошқа маркадаги икки машинага нисбатан ўз конструкцияси жиҳатидан унчалик мукаммал эмас. Лекин бундан ана шу машиналарни бузиб, улоқтириб ташлаш керак, деган фикр чиқадими?

Ўтган йиллардаги каби республикада мавжуд пахта териш машиналарини ремонт қилиш бу йил ҳам барбод берилмоқда. Республикада Қишлоқ хўжалик министрлиги ремонт қилишни белгилаган 5565 машинадан ҳаммаси бўлиб 813 таси тахт қилинди.

Кейинги вақтларда ишчи-деҳқон мухбирларининг бригадалари кўп районларда шундай ачинарли фактларни ҳам аниқладики, «СХМ-48М» маркали анча янги агрегатлар ва ҳатто сўнгги вақтда чиқарилган «СХС-1,2» маркали машиналар айрим колхоз ва совхозларда қисмларга ажратиб қўйилганича турибди ҳамда шундай аҳволга солиб қўйилганки, аслида улар сира ишга ярамайди. Яқинда Боёвут районидаги «Дружба» совхозига қўшни «Фарҳод» совхозидан ўзаро текшириш бригадаси келди. Бу бригада 17 та янги пахта териш агрегатидан 15 таси қисмларга ажратилиб, ҳарёқҳарёққа олиб кетилганлигини аниқлади. Сирдарё районидаги «Малик» совхозида 59 та пахта териш машинаси ялангликда бетартиб турибди ва бу машиналарни ўт шу қадар кўмиб кетганки, уларни кўриб бўлмайди.

Айрим колхоз раисларининг нотўғри хулқи ҳақида алоҳида гапириб ўтиш керак. Раҳбарлар ҳар қандай баҳоналарни рўкач қилиб ҳатто «СХМ-48М» ва «СХС-1,2» машиналарини ҳам сотиб олмасликка интилганликларини кўрсатувчи фактлар ҳам маълум. Ҳаммадан ҳам ачинарлиси шуки, терим ишларини механизациялаштиришга қарши чиқувчилар ўртасида иқтисодий жиҳатдан бақувват хўжаликларга бошчилик қилаётган айрим атоқли колхоз раҳбарлари бор.

Мана, масалан, ўртоқ Матқобуловни олайлик. У кўпдан буён «Қизил Ўзбекистон» колхозига бошчилик қилади. Бу колхоз пахтадан йилдан-йилга юқори ҳосил етиштирмоқда. Колхозда ҳосил фақат қўлда териб олинади, бу ишга Тошкент ва Чирчиқ аҳолисидан талайгина киши жалб этилади. Ўртоқ Матқобулов ўз колхозининг даласига бирон марта пахта териш машинаси солганлигини ҳали ҳеч ким кўрган эмас!

Бу раис ҳозир ҳам пахтани машинада териб олмоқчи эмаслигини ҳамма нарса кўрсатиб турибди. Бўлмаса, колхозда ҳозиргача участкалар ажратилмаганлигига, МТС дан сотиб олинган 4 та пахта териш агрегати эса саройга ташлаб қўйилганлигига сабаб нима?

— Шу гапим эсингизда турсин, — деди бизга Орджоникидзе РТС ининг директори ўртоқ Абдурашидов, — Матқобулов бу йил ҳам машинада пахта тердирмайди. Ахир у ҳеч нарсадан қўрқмайди...

Тўғри, мавжуд пахта териш машиналарида, шу жумладан, «СХМ-48М», ва «СХС-1,2» машиналарида конструктив нуқсонлар бор. Бу нуқсонларни тугатиш ва айни вақтда юқори унумли ишлайдиган агрегатларнинг янги нусҳаларини яратиш керак, албатта.

Аммо мавжуд машиналарда ҳам жуда яхши ишлаш мумкинлиги аллақачон исбот қилинган. Ҳамма нарса кишиларга боғлиқ. Машинада пахта теришга доир жуда кўп мисоллар шундан далолат беради. Мана ўша мисоллар.

1950 йил эди. Ҳарбир пахта териш машинасида бир мавсумда териб олинган пахтанинг ўртача миқдори Чиноз МТС ида 43,4 тонна, Наманган районидаги 2-МТС да 50 тонна, Охунбобоев районидаги 1-МТС да 55,1 тонна бўлди.

1953 йил. Октябрь районидаги Киров номли ва Гулистон районидаги Свердлов номли колхозларда ишлаган ҳарбир машина билан мавсумда 55,5 тоннадан пахта териб олинди. «Малик» совхозида 2344 тонна ёки бутун ялпи ҳосилнинг 70 проценти машинада терилди.

1957 йил. Оби-ҳаво ноқулай келганлиги сабабли жуда катта қийинчиликлар юз берганлигига қарамай, Ўзбекистон совхозлари билан қўшни бўлган Қозоғистон ССР даги «Пахтаорол» совхозида машина терими кенг жорий этилди. Терим мавсумининг қизғин палласида совхозда 132 машина ишлади, у машиналар кунига 240-260 тоннадан пахта териб берди.

Пахта теришни механизациялаштиришнинг жуда зўр прогрессив аҳамиятга эга эканлигини кўрсатувчи бошқа юзлаб мисоллар келтириш мумкин. Аммо очиғини айтиш керакки, илғор тажрибани, пахта териш агрегатларининг энг яхши механик-ҳайдовчиларининг иш методларини пропаганда қилиш республикада ҳаддан ташқари ёмон уюштирилган.

Нега, масалан, ҳарбир қайси райондан механизатор ва колхозчиларни тўплаб, кўп йиллар давомида машинада пахта теришда катта тажриба тўплаган илғор колхоз ва совхозларга уларнинг экскурсиясини ташкил этиб бўлмайди? Ахир, айтайлик, «Пахтаорол» совхозига бориб, давлат аҳамиятига эга бўлган бу жуда муҳим ишни қандай ташкил этиш кераклигини у ердан ўрганиб келиш уят бўладиган ишми?

Дарвоқи, биз яқинда ана шу илғор совхозда бўлдик. Совхоз директори ўртоқ Куликов машинада пахта теришга тайёргарлик қандай қилиб муваффақиятли олиб борилаётганлигини бизга батафсил гапириб берди. Совхозда пахта териш техникасини ремонт қилиш аллақачонлар тугалланган, машиналарнинг барча ҳайдовчилари махсус курсни битириб чиққан.

Тошкент области Ўзбекистондаги ҳар қандай бошқа областга қараганда пахтани машинада анча кўп териши керак. Республикадаги мавжуд пахта териш техникасининг асосий қисми шу областнинг қўлида. Лекин обком ана шу техниканинг тўхтовсиз ишлашини таъминлаш учун амалда ҳеч қандай иш қилмаётир.

Афтидан, Тошкент обкомининг биринчи секретари ўртоқ Нуритдинов ва обкомнинг бошқа раҳбарлари бу йил ҳам пахта теримини Тошкент, Бекобод, Чирчиқ, Янгийўл ва областдаги бошқа шаҳарларнинг ишчи ва хизматчилари, студентлари ва мактаб ўқувчилари қиладиган оғир қўл меҳнати билан «эплаштириб кетамиз» деб мўлжал қилаётган бўлсалар керак.

Юқорида келтирилган фактлар шуни яққол кўрсатиб турибдики, Ўзбекистонда пахта теримини механизациялаштириш проблемасини ҳал этиш соҳасида жуда ҳам ташвишли аҳвол вужудга келган. Республика Компартияси Марказий Комитетининг бюроси ва Министрлар Совети Қишлоқ хўжалик министрлигининг 1958 йилда 167 минг гектар майдонда биринчи машина терими ўтказиш ҳақидаги таклифини тасдиқладилар. Нега, бунчалик оз, деган савол туғилади. Ахир, Ўзбекистонда 1951 йилдаёқ 248,7 минг гектар, 1954 йилда эса 307 минг гектар майдондаги пахта машинада териб олинган эди-ку.

Балки ана шу қарорнинг авторлари машинада пахта териш планини тузиш вақтида юқоридаги йилларга доир маълумотларни таққослаб кўриш ўрнига, ўтган 1957 йилдаги маълумотларни таққослаб кўргандирлар? Ахир, машинада пахта теришда энг паст кўрсатгичларга эришилган йилни асос қилиб олиб бўладими?

Ишонч билан айтиш мумкинки, Ўзбекистондаги кўпгина раҳбар ходимлар пахтани машинада териш ҳақида пахтакорларнинг Бутуниттифоқ кенгашида айтилган гапларни ҳали миййяларига сингдириб олган эмаслар.

Маълумки, ўртоқ Н. С. Хрушчев ана шу кенгашда нутқ сўзлаб, область ва республикаларнинг раҳбарлари паха териш машиналаридан фойдаланиш учун зарур даражада куч-ғайрат сарфламаётирлар, деган эди, бундай раҳбарлар кенгашларда машина теримини қўллаб-қувватлаб чиқсалар ҳам, пахта терими бошлангандан кейин машиналарни унутиб қўядилар.

Пахта теримида механизацияга қарши кайфиятларга барҳам беришнинг кези келди! Акс ҳолда пахтачиликни комплекс механизациялаштириш проблемасини ҳал қилиб бўлмайди.

А. ИВАХНЕНКО.

Тошкент шаҳри.

(«Правда», 5 сентябрь).

Бизнинг аҳдимиз

Бригадамиз аъзолари ғўзани парвариш қилганда агротехника қоидаларига тўла риоя қилдилар. Шу кунга қадар ғўза олти марта сифатли чопиқ, етти марта культивациядан чиқарилиб, беш марта қондириб суғорилди. Шунингдек экин уч марта маҳаллий ва минерал ўғитлар аралашмаси билан озиқлантирилди. Фидокорона меҳнатимиз яхши натижалар берди. Бригадамиз аъзолари пахта байрамини мўл ҳосил етиштириш билан кутиб олдилар.

Биз пахта байрамидан сўнг ҳам то ҳосил пишиб етилгунча ғўза парваришини давом эттиришга қарор қилдик. Шу билан бирга йиғим-терим ишларига ҳам тайёргарлик кучайтириб юборилди. Бригададаги хирмонлар сувалиб, янги мавсумга тахт қилиб қўйилди. Тош-тарози, йўл ва кўприклар ремонтдан чиқарилди. Теримчилар учун етарли миқдорда қоп-қанор ва кўпхонали этаклар ҳозирлаб қўймоқдамиз.

Дала шийпони ҳам пахта йиғим-терими даврига мослаштирилиб, қайтадан жиҳозланмоқда. Теримчиларнинг сонини кўпайтириш ва уларнинг унумли ишлашини таъминлаш чораларини кўрмоқдамиз. 30 га яқин теримчимиз кўпминг килограммчилар ҳаракатига қўшилиб, ўз зиммаларига конкрет мажбуриятлар олдилар. Минжихон Сафина, Шарофат Маматқулова, Ҳамро Саноқулова мавсумда камида 5-10 минг килограммдан пахта теришга аҳд қилдилар.

Биз ҳозирдан бошлабоқ пахта нобудгарчилигига қарши кураш тадбирларини белгилаб чиқмоқдамиз. Катта йўл ёқаларидаги дарахтларга яшикчалар осиб қўйилади.

Биз теримга 10 сентябрдан бошлаб тушишни мўлжаллаб турибмиз. Терим вақтида ҳам худди ғўза парвариши давридагидек суръатга-суръат қўшиб ишлаймиз. Кунига 2-2,5 процент пахта териб, йиллик планни ўтган йилдагидан анча олдин бажариш учун ҳаракат қиламиз.

Эркабой ХУДОЙБЕРДИЕВ,
Сирдарё районидаги Ворошилов номли колхознинг бригада бошлиғи.

4000 тонна пахта учун

Янгийўл районидаги Свердлов номли колхоз аъзолари бу йил давлатга 4000 тонна «оқ олтин» териб топширишга аҳд қилганлар. Пахтакорлар ўз сўзларининг устидан чиқиш учун ғўза парвариши соҳасидаги ишларни уюшқоқлик билан ўтказдилар. Кўпчилик бригада ва звеноларда олинган социалистик мажбуриятнинг бажарилишини таъминлайдиган даражада ҳосил мўл бўлди.

Колхознинг 7-бригадасида олиб борилган ишлар бунга мисол бўла олади. Бригада аъзолари август ойи тадбирларини изчиллик билан амалга ошириб, меҳнат соҳасида катта ютуқларни қўлга киритиш билан пахта байрамига етиб келдилар. Улар ҳар туп ғўзада 10-11 тадан тўқ кўсак бўлишини таъминлаш учун курашиб, яхши натижаларга эришдилар. Бригада аъзоларидан Тўлаганова, Алиакбарова, Тожиева каби ўртоқлар ғўза парваришида кўпчиликка ўрнак кўрсатиб ишладилар.

Шу кунларда бригадада ҳосил йиғим-теримига тайёргарлик кўрилаётир. Хирмонларни сuваш, қоп-қанорларни тахт қилиб қўйиш, тош-тарозуларни ремонтдан чиқариш ишлари кучайтириб юборилди. Пахтакорлар ҳосилнинг тез етилишини таъминлаш ва сентябрь ойида планга нисбатан камида 40 процент пахта топшириш тадбирларини амалга ошириш билан бир қаторда, ғўзаси ривожланишдан кечиккан майдонларда экинни қўшимча парвариш қилишни ҳам давом эттирмоқдалар.

М. ЮСУПАЛИЕВ.

Мўл ҳосил етиштирилди

Октябрь районидаги Ленин номли колхознинг коммунист Т. Эрназаров ва Х. Давиров ўртоқлар бошлиқ бригадаларининг аъзолари пахта далаларида механизаторлар билан мустаҳкам ҳамкорликда ёз бўйи ҳалол меҳнат қилдилар. Чопиқ ва культивация, озиқлантириш ва суғориш ишлари белгиланган агротехника муддатларида сифатли ўтказилди. Бригадаларнинг И. Сиддиқова, Г. Холмонова, Н. Аширбоева каби аъзолари пахтадан юқори ҳосил етиштириш учун курашга ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшдилар.

Колхоз аъзолари бу йил 1500 гектар ернинг ҳар гектарида 25 центнердан ҳосил етиштиришга аҳд қилган эдилар. Ҳар туп ғўзада етиштирилган ҳосил ана шу мажбуриятнинг ортиғи билан бажарилажагидан дарак бермоқда. Айниқса Т. Эрназаров ва Х. Давиров ўртоқлар бошлиқ бригадаларда етиштирилган ҳосил кишини қувонтиради.

Бу ҳар иккала бригадада пахта йиғим-теримига ҳам пухта тайёргарлик кўрилди. Колхознинг бошқа бригадаларида ҳам хирмонларни тайёрлаш, қоп-қанор ва тарозуларни мавсумга тахт қилиб қўйиш ишлари тамомланай деб қолди.

О. СОЛИЕВ.

Область қишлоқ хўжалик бошқармасининг ходимлари С. Бондаренко, Б. Дубрович ва С. Эргашев ўртоқлар аэрозоль методи билан ишлайдиган янги «ОУН—АГ» пуркагич машинасининг тажриба нусхасини яратдилар ва уни муваффақиятли синовдан ўтказдилар. Бу янги аппаратдан пахта майдонларидаги ва боғлардаги турли қишлоқ хўжалик зараркунандаларини қириб ташлашда кенг фойдаланиш мумкин. Агрегат заҳарли суюқликни 12 метргача ота олади. Суратда: «ОУН—АГ» аэрозоль-пуркагич машинаси.

В. Лейзерович фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

Пахта йиғим-теримига пухта тайёргарлик кўрилиши керак

Пискент районининг илғор колхозларида, шунингдек «Пискент» совхозининг қатор бўлимларида ёз бўйи қилинган ҳалол меҳнат туфайли мўл пахта ҳосили етиштирилди. Эндиликда баъзи карталардаги кечки ғўзаларни қўшимча парвариш қилишни давом эттириш билан бирга, йиғим-теримга тайёргарликни тез кунлар ичида тамомлаш вақти етиб келди. Афсуски, районнинг кўпчилик колхозларида ва «Пискент» совхозида бу муҳим ишга етарли эътибор берилмаётир. Хирмонлар вақтида тайёрланмаса, қоп-қанор, этак ва тарозилар мавсумга тахт қилиб қўйилмаса йиғим-терим суръатини жадаллаштириш мумкин эмаслиги ҳаммага маълум. Совхоз ва колхозларнинг раҳбарлари буни яхши тушунишлари керак. Ваҳоланки, улар ҳали вақт эрта, улгирамиз, деган хомхаёл билан хотиржамланиб юрибдилар.

Ўртоқ Т. Умиров раислик қилаётган Жданов номли ва ўртоқ А. Холжигитов раҳбар бўлган Энгельс номли колхозларда дала шийпонларига, колхоз маркази ва пахта тайёрлаш пунктларига транспорт қатнайдиган йўллар ҳалигача текисланмаган, кўприклар тузатилмаган. Хирмонларни сuваш, тарозиларни ремонт қилиш ишлари ҳам ҳаддан ташқари кечикмоқда.

Айниқса, «Пискент» совхози раҳбарлари (директори Х. Ҳайдаров, партия ташкилотининг секретари М. Мирқобилов ўртоқлар) шу куннинг ана шу зарур вазифаларини унутиб қўяётирлар. Совхозда қоп-қанор ва этак бут эмас. Янгидан асфальтланиши лозим бўлган 13 та майдондан эндигина 3 тасида иш бошланди. 10 дан ортиқ арава ремонт қилинмай ётибди. 30 га яқин юк машинасининг қарийб ярмиси бузуқ. Ваҳоланки, совхознинг қатор бригадаларида эрта-индин пахта йиғим-терими қизғин бошланиши зарур. Раҳбарлар бугунги ишни эртага қолдирмасдан зарур тадбирларни эртароқ амалга оширмасалар, кейин пушаймон бўлишлари мумкин.

Район колхозларида мавжуд бўлган 98 та тарозидан эндигина 46 таси ремонт қилинганлиги, ҳали 40 процентга яқин қоп-қанор етишмаслиги, 50 та асфальтли хирмондан фақат 8 таси тайёрланганлиги чиндан ҳам ачинарли бир ҳолдир.

Район, совхоз ва колхозларнинг раҳбарлари бу йил камида 2 минг гектар ердаги пахтани машина билан териб оламиз, деб тантанали равишда план тузганлар. Буни, албатта, табриклаш керак. Бироқ бу планни амалга ошириш учун ҳеч қандай тайёргарлик ишлари олиб борилаётгани йўқ. Шу кунгача пахтаси машина билан териладиган карталар белгилаб чиқилган эмас. 67 та пахта териш машинасидан 12 таси мавсумга тахт қилинган, холос. Бунга асосан, район қишлоқ хўжалиги инспекциясининг бошлиғи Набиев, РТСнинг директори Вакcман ўртоқлар жавобгардирлар. Чунки улар колхозлар томонидан сотиб олинган машиналарни ремонт қилиш учун керакли запас қисмларни вақтида етказиб бермаётирлар.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг 1958 йилги пахта ҳосилини териш, қабул қилиб олиш ва қайта ишлашга тайёргарлик кўриш тўғрисидаги қарорида барча теримчиларни зарур бўлган иссиқ кийимлар билан таъминлаш, уларга моддий ва маданий шароит яратиб бериш энг муҳим вазифа эканлиги кўрсатилган. Район савдо ташкилотлари раҳбарлари бу вазифани амалга оширишга етарли эътибор бермаётирлар.

Пискент район раҳбарлари зарур топилган жойларда ғўза парваришини қизғин давом эттиришни таъминлаш билан бирга, пахта йиғим-теримига тайёргарлик кўришда йўл қўйилаётган камчиликларни ҳам тезда бартараф қилиш учун ҳаракат қилишлари керак.

Н. БЕКНАЗАРОВ.

Ҳамма нарса тахт қилиб қўйилди

Сирдарё районидаги илғор колхозларнинг аъзолари Пахта байрамини барча майдонларда мажбуриятни қоплайдиган даражада мўл ҳосил етиштирган ҳолда кутиб олдилар. Улар бундай муваффақиятларга август ойи ичида ҳам ғўза парваришини қизғин давом эттириб, ҳосилга-ҳосил қўшиш учун астойдил курашганликлари туфайли эришдилар.

Айниқса, райондаги «Ҳақиқат», «Ленинобод» колхозлари пахта далаларида бўлган киши хурсанд бўлади. Бу колхозларнинг ҳар туп ғўзасида ўртача 11-12 тадан бўлиқ кўсак бор.

«Ҳақиқат» колхози аъзолари ҳар гектар ердан 44 центнердан ҳосил етиштиришга аҳд қилган эдилар. Улар Пахта байрамини ана шу ваъдаларига яраша ҳосил етиштирилган бир пайтда ўтказдилар. Шу кеча-кундузда пахта йиғим-теримига ҳар тарафлама пухта тайёргарлик кўрилмоқда.

Мусобақадош «Ленинобод» колхозида ҳам теримга ана шундай яхши тайёргарлик кўрилмоқда. Колхознинг А. Отажонов бошлиқ бригадаси аъзолари эрта-индин пахта теримини бошлаш арафасида турибдилар. Улар эл бойлигининг бир граммини ҳам нобуд қилмай, 70 гектар ернинг ҳар гектаридан давлатга 35 центнердан юқори сифатли пахта топширмоқчилар.

Т. ҲАЙДАРОВ.

Мағрурланишга ўрин йўқ

«Қизил октябрь» колхозининг С. Бозоров бошлиқ бригадаси аъзолари ўзларига бириктилган 59 гектар ернинг ҳар гектаридан 35 центнердан ҳосил олиш учун ёз бўйи фидокорона меҳнат қилдилар. Натижада барча майдонларда ғўзалар серҳосил бўлиб етишди.

Лекин сўнгги кунларда эришилган ютуқлардан мағрурланган бригада бошлиғи ишни бирмунча сусайтириб юборди. Ғўзаларни кўплаб бегона ўтлар босиб, сувсизликдан ғўза қатор оралари ёрилиб ётса-ю, деҳқон бунга қандай қилиб бефарқ қарай олади. Бригадада сўнгги кунларда меҳнат интизоми бўшаштириб юборилди. Бригаданинг Д. Абдуваҳобова, У. Шовруқова, Я. Кузанбоева, У. Иброҳимова каби аъзолари бирнеча кундан бери дала ишларига қатнашмай қўйганлар, 33 гектар ердаги ғўзани бегона ўтлар ниҳоятда ўраб олган. Агар бу бегона ўтлар тез кунда юлиб ташланмаса ҳосилнинг пишиб етилишига ҳам, йиғим-теримга ҳам халал беради.

Мўл ҳосил етиштираман, деган деҳқон ғўза парваришини пахта пишганда ҳам давом этдиради. Шунинг учун ҳам бригада бошлиғи ўртоқ Бозоров мағрурланиш кайфиятларини тарк этиб, пахта майдонларини бегона ўтлардан тозалаш ва йиғим-теримни уюшқоқлик билан ўтказиш учун барча зарур тадбирларни кўриши керак.

Ҳ. САГИЗОВ,
М. УММАТОВ.
Верхне-волинск райони.

АГРОНОМ МАСЛАҲАТИ

Шоли ҳосилини сира нобуд қилмай йиғиб олайлик

Бу йил областимиз шоликор колхоз ва совхозлари далаларида мўл ҳосил етиштирилмоқда. Шоликорлар олдида ҳосилни ўз вақтида, сира нобуд қилмасдан, шунингдек оз меҳнат сарф қилиб йиғиб олиш вазифаси турибди.

Шоли бошоқлари сарғаябошлагач, ўриш осон бўлиши учун сув қўйишни тўхтатиш мақсадга мувофиқдир. Ўрим бошлангунга қадар ўроқчи бригада ва звенолар тузиш, транспорт, кўприк ва йўлларни ремонтдан чиқариб қўйиш керак.

Бригада ва звенолар ўзларига бириктилган майдонлардаги шолининг ёппасига пишиб етилишини кутмасдан ҳосили етилган пайкаллардаги шолини пешма-пеш йиғиштириб олишлари лозим. Шундай қилинса пишиб етилган бошоқ донларининг тўкилиб кетиш ҳоллари кам содир бўлади.

Илмий текшириш станциялари ва илғор шоликорлар тажрибаларининг кўрсатишича, пишиб етилган шолиларни ўриш 15-20 кун кечиктирилса, ҳосилнинг 20-30 проценти нобуд бўлади.

Йиғим-теримни ўз вақтида мумкин қадар қисқа муддатда ўтказиш нобудгарчиликни камайтирувчи шартлардан биридир.

Шоли то шу кунга қадар қўл билан ўрилиб келинади. Бунда ҳар гектар ердаги шолини ўриш учун 35-40 ишчи куни ёки бир гектар ерда ҳосил етиштиришга йил бошидан сарфланган умумий меҳнатнинг 30 процентига тенг меҳнат сарфланади.

Ўзбекистон Қишлоқ хўжалик фанлари академияси илмий-текшириш институти сўнгги тўрт йил давомида олиб борган тажрибалар шолини С-4 маркали ўзиюрар комбайн ёрдамида ўриш афзал эканлигини исботлаб берди. Шоли комбайн билан ўрилганда қўл билан ўрилгандагига нисбатан 4-5 баравар кам меҳнат сарфланади, ҳосилнинг нобуд бўлиши эса 45-50 процентга камаяди. Бу тажрибани бу йил шоли ўрими кампанияси даврида кенг қўлланмоқ керак.

Шолини комбайнда ўришдан олдин шоликорлик ерларда бу ишга пухта тайёргарлик кўриш зарур. С-4 маркали ўзиюрар комбайнларнинг сернам жойларда ҳам осонликча ишлашини таъминлаш мақсадида, комбайнларга кўпроқ Таганрог комбайн заводида ишланган ғилдиракларни ўрнатиш зарур.

Гектаридан 40 центнердан ошириб ҳосил олинадиган серунум ерларда комбайнни биринчи тезликда — соатига 1,7 километр тезлик билан ҳайдаш мақсадга мувофиқдир. Агрегат шу тезлик билан нормал ишласа кунига 4-5 гектар ердаги шолини ўриб олиш мумкин бўлади. Кам ҳосилли ерларда эса комбайн иккинчи тезликда ҳайдалади. Бу тадбир машинанинг ҳаракатини тезлаштиради, иш унумли бўлади.

Гектаридан 50 центнердан ортиқ ҳосил олинадиган ерларда шоли ўрилаётганида комбайнда шоли ва тўфон ҳаддан ташқари кўпайиб кетиб, дон тўкилиши мумкин. Бунга йўл қўймаслик учун комбайн юриб кетаётган йўлнинг кенглигини 3 метрга камайтириш ва сеткалар тагига мата тутиб қўйиш зарур.

Комбайндан тушаётган шоли кўпинча нам ҳолда бўлади. Нам шоли алоҳида тайёрлаб қўйилган хирмонларда (брезент устида ёки сомон билан силлиқ қилиб сувалган жойларда) қуритилади. Бу ишни бажаришда З-П-10 маркали машинадан фойдаланилса ҳам бўлади.

Шолининг намлик даражаси 14 процентдан кам бўлган тақдирдагина омборларга қабул қилиб олиш лозим. Шоли сернам ҳолда омборларга тўкиб қўйилса, сифати бузилиб, айнаб қолиши мумкин.

Батқоқ ва нотекис бўлган майдонларда шоли ўроқ билан ўриб олинади. Бунда шоли поясининг лойга ботиб ифлосланишига йўл қўймаслик керак. Акс ҳолда ундан олинадиган гуруч сертупроқ бўлиб қолади. Шунингдек шолини ғарамлашдан олдин обдон қуритиш керак. Шоли яхшилаб қуритилса янчиш осон бўлади.

Қўлда ўриб олинган шолини АМР-710, МК-1100 маркали машиналарда янчиш тавсия қилинади. Машиналарни аввал яхшилаб техник қаровдан ўтказиш, шолини чала янчиш ва донларининг эзилиб кетишига йўл қўймаслик чораларини кўриш зарур.

Ёнғин хавфининг олдини олиш чораларини кўриш ҳам талаб қилинади. Бунинг учун хирмон атрофида кенглиги 15 метр, бегона ўтлар ва похоллардан тозаланган майдонча ташкил қилиниши лозим. Хирмонда ишлаб турган трактор ва машиналар учқунни ўчирувчи трубалар билан таъминланган бўлиши керак. Ёнилғилар эса хирмондан камида 100 метр узоқ масофада сақланиши, ўт ўчирувчи ускуналар тахт ҳолда бўлиши шарт.

Ҳосил ўриб олингач, шолипоялар дарҳол шудгор қилинади. Колхоз ва совхозларда уруғлик учун ажратилган шолилар эҳтиёт билан сақланиши ва ўринсиз сарфлаб юборилмаслиги керак.

П. Г. КОРШЕНБОЙ,
Ўзбекистон Фанлар академияси тупроқшунослик институтининг илмий ходими.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

„Бу кўнгилсиз аҳвол қачонгача давом этади"

Газетамизнинг шу йил 4 февраль сонида юқоридаги сарлавҳа билан босилган мақолада Бекобод районидаги 1- «Далварзин» совхозининг маъмурияти 5-бўлим ишчиларига маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилашга етарли эътибор бермаётганлиги кўрсатилган эди.

Бекобод район ижроия комитети хабар юзасидан текшириш ўтказиб, редакцияга қуйидаги жавобни юборди:

Хабарда кўрсатилган камчиликлар тўла тасдиқланди. Совхоз маъмурияти ва касаба союз ташкилотининг эътибори 5-бўлим ишчиларининг маданий-маиший аҳволини яхшилашга жалб этилди. Бўлимдаги клуб, чойхона тўла ремонт қилиниб, керакли инвентарлар билан жиҳозлантирилди. Артезиан қудуқларини қазиш учун пул ажратиш область совхозлар трестидан сўралди.

Совет Иттифоқи «СССР-Индонезия» жамияти тузилди

4 сентябрь Москвада ташкилий йиғилишда «СССР-Индонезия» жамияти тузилди.

Йиғилишда СССР Фанлар академиясининг корреспондент аъзоси А. А. Губер доклад қилди. У айтдики, СССР билан Индонезия ўртасида дўстлик алоқалари кенгаймоқда ва мустаҳкамланмоқда. «СССР-Индонезия» жамияти иккала мамлакат халқларининг бир-бири билан янада яқинлашувига янги ҳисса бўлиб қўшилади.

Йиғилиш қатнашчиларидан Москва университетининг доценти А. П. Холопова, Москвадаги «Станкоконструкция» заводининг новатор-токари А. А. Черепанин, белорус колхозчиси К. К. Шумская ва бошқалар ҳам ўз сўзларида ана шу фикрни тасдиқладилар.

Йиғилишда Индонезиянинг СССРдаги элчиси Александер А. Марамис нутқ сўзлади.

У Совет Иттифоқида «СССР-Индонезия» жамиятининг тузилиши катта аҳамиятга эга, чунки у иккала мамлакат халқлари ўртасида дўстлик муносабатларининг янада мустаҳкамланишига ёрдам беради, деди. Элчи бу жамиятнинг фаолиятида совет жамоатчилигининг кенг табақалари қатнашади, деб ишонч билдирди.

Йиғилиш қатнашчилари Совет Иттифоқида «СССР-Индонезия» жамияти тузиш тўғрисида қарор қабул қилдилар ҳамда унинг правлениесини сайладилар. Жамият правлениесининг раиси қилиб шарқшунос олим А. А. Губер сайланди. (ТАСС).

Л. Қочетова — жаҳон чемпиони

ПАРИЖ, 4 сентябрь. (ТАСС). Кеча бу ерда велосипед спорти бўйича жаҳон биринчилиги учун ўтказилган мусобақада совет хотин-қиз спортчиларидан иккинчиси жаҳон чемпиони номини олишга сазовор бўлди. Л. Кочетова хотин-қизлар ўртасида ўтказилган таъқиб этиш пойгасининг финал мусобақаларида ғалаба қозонди.

Владимир Куцга Христофор Колумб номидаги халқаро соврин берилди

РИМ. 4 сентябрь. (ТАСС). «Корьере делло спорт» газетасининг хабар беришича, кеча Генуя муниципал кенгашининг мажлисида 1958 йилда Христофор Колумб номидаги халқаро совринни совет спортчиси Владимир Куцга бериш тўғрисида бир овоздан қарор қабул қилган.

Бу соврин йил сайин, спорт соҳасида энг катта муваффақиятларга эришган спортчига берилади. Бу мукофот В. Куцга Мельбурнда ўтказилган олимпия ўйинларида 5.000 метр ва 10.000 метр масофага югуришда биринчиликни эгаллагани учун ҳамда 1957 йил октябрида Римда ўтказилган енгил атлетика халқаро мусобақаларида 5.000 метрга югуришда янги жаҳон рекорди қўйганлиги учун берилган.

Халқ вакиллари Умум Хитой мажлиси Доимий комитети Хитойнинг территориал сувлари тўғрисида ҳукуматнинг декларациясини тасдиқлади

ПЕКИН. 4 сентябрь. (ТАСС). Синьхуа агентлиги билдиради: Бутун Халқ вакиллари Умум Хитой мажлисининг Доимий комитети ўзининг 100-мажлисида Хитойнинг территориал сувлари тўғрисида Хитой Халқ Республикаси ҳукуматининг декларациясини тасдиқлади.

Хитойнинг территориал сувлари тўғрисида Хитой ҳукуматининг декларацияси

ПЕКИН, 4 сентябрь. (ТАСС). Синьхуа агентлиги Хитойнинг территориал сувлари тўғрисида Хитой Халқ Республикаси ҳукумати декларациясининг тўла текстини бугун эълон қилди:

Хитой Халқ Республикаси ҳукумати қуйидагиларни баён этади:

1) Хитой Халқ Республикаси территориал сувларининг кенглиги 12 денгиз милясига баравар деб белгиланади. Бу қоида Хитой Халқ Республикасининг ҳамма территорияларига, шу жумладан китъадаги Хитойга ва унинг қирғоқ бўйи оролларига, шунингдек Тайвань ва унга ёндош бўлган оролларга, Пэнхуледао оролларига, Дунша оролларига, Сиша оролларига, Чжунша оролларига, Наньша оролларига ҳамда Хитойга қарашли бўлган ва китъадан ҳамда унинг қирғоқ бўйи оролларидан очиқ денгиз билан ажратилган бошқа ҳамма оролларга таалуқлидир.

2) Китъа соҳили бўйидаги ва унинг қирғоқ бўйи ороллари теварагидаги Хитой территориал сувларининг база линияси китъа соҳили бўйидаги база пунктларини қирғоқ бўйи оролларининг ташқи четидаги база пунктлари билан боғлайдиган тўғри линиялардан иборат линиядир, ва ана шу база линиясидан олға томон 12 денгиз милясига ёйилган сув доираси Хитойнинг территориал сувларидир. База линияси доирасидаги сув зоналари, шу жумладан Бохай қўрфази ва Цюнчжоу бўғози Хитойнинг ички сувларидир. База линияси доирасида жойлашган ороллар, шу жумладан Дун Инь ороли, Каотэн ороли, Мацзу ороллари, Байчуань ороллари, Уцюой ороллари, Катта ва Кичик Цзиньминьдао ороллари, Дадань ороллари, Эрдань ороли ва Дундиндао ороли Хитойнинг ички сувларидаги ороллардир.

3) Чет элларнинг ҳеч қандай ҳарбий кемалари ва чет элларнинг ҳеч қандай самолетлари Хитой Халқ Республикаси ҳукуматининг рухсатини олмай туриб, Хитойнинг территориал сувларига ва унинг устидаги осмонга кира олмайди.

Хитой территориал сувлари орқали ўтадиган ҳар қандай чет эл кемаси Хитой Халқ Республикаси ҳукумати томонидан белгиланган қонун ва қоидаларга риоя қилиши лозим.

4) 2 ва 3 параграфларда кўзда тутилган принциплар Тайванга ва унга ёндош бўлган оролларга, Пэнхуледао оролларига, Дунша оролларига, Сиша оролларига, Чжунша оролларига, Наньша оролларига ва Хитойга қарашли бошқа ҳамма оролларга ҳам тааллуқлидир.

Тайвань ва Пэнхуледао ороллари Қўшма Штатларнинг қуролли кучлари томонидан ҳанузгача оккупация қилиниб турибди. Бу эса Хитой Халқ Республикасининг территориал бутунлиги ва суверенитетига ғайри қонуний равишда қасд қилишдан иборатдир. Тайвань, Пэнхуледао ороллари ва бошқа шу хил районлар ҳали қайтариб олиниши лозим ва Хитой Халқ Республикаси ҳукуматининг бу районларни мақбул бўлган ҳамма воситалар билан ва мақбул бўлган истаган вақтда қайтариб олишга ҳақи бор. Бу иш Хитойнинг ички ишидир, бу ишга чет элларнинг аралашувига йўл қўйиш мумкин эмас.

БОЛГАРИЯ ЖАМОАТЧИЛИГИ АҚШНИНГ ХИТОЙ ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИГА ҚАРШИ АГРЕССИВ ҲАРАКАТЛАРИНИ ҚОРАЛАМОҚДА

СОФИЯ, 4 сентябрь. (ТАСС). Болгария жамоатчилиги Америка империалистлари ва уларнинг чанкайшичи агентларининг Хитой Халқ Республикасига қарши иғвогарлик мақсадида қилаётган агрессив ҳаракатларини ғазаб билан қораламоқда. Бугун «Работническо дело» газетаси АҚШнинг Узоқ Шарқдаги иғвогарлик ҳаракатлари ҳамда унинг Хитой Халқ Республикасига қарши бошлаган туҳматчилик кампанияси Америка империалистларининг халқлар озодлиги ва мустақиллигига қарши ташкил қилаётган фитналарининг узлуксиз занжиридаги бир бўғини, холос, деб таъкидлайди.

Газета Хитой Халқ Республикасининг адолатли кураши улуғ Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар томонидан, шунингдек жаҳондаги барча эрксевар кишилар томонидан қаттиқ қўллаб-қувватланаётганлиги уруш оловини ёқувчи америкалик империалистларни тийиб қўйиши ҳамда уларни пировардида Тайвандан чиқиб кетишга мажбур қилиши лозим, деб ишонч билдиради.

Узоқ Шарқда АҚШнинг агрессив иғвогарликлари

НЬЮ-ЙОРК, 4 сентябрь. (ТАСС). Президент Эйзенхауэр ҳозирги вақтда Ньюпорт шаҳрида (Род-Айленд штати) турибди: Америка информация агентликларининг ўша жойдан хабар беришича, президент бу ерда давлат секретари Даллес билан узоқ кенгашгандан кейин, Даллес матбуот учун баёнот берган.

Бу баёнотдан кўриниб турибдики, Қўшма Штатлар Тайванда жойлашиб олган чанкайшичи думлар томонида туриб, Хитой Халқ Республикаси ишларига ҳарбий йўл билан аралашиш сиёсатини давом эттирмоқчи. Бунда АҚШнинг чанкайшичилар билан «шартномалар орқали боғланганлиги» баҳона қилиб кўрсатилади. Баёнотда «президент Тайванни ва Хитойнинг қирғоқ бўйидаги оролларини ҳарбий оккупация қилиб туриш учун АҚШ қуролли кучларини ишлатишга конгресс резолюцияси билан вакил қилинган» деб дўқ қилинади. Баёнотда айрим жойлари келтирилган бу резолюцияда Тайвань ва Хитойнинг қирғоқ бўйи ороллари «АҚШ манфаатлари учун муҳим аҳамиятга эга» деб очиқдан-очиқ таъкидланади.

ТЕЛЕГРАФ ХАБАР ҚИЛАДИ

◆ Германия Демократик Республикаси атоқли сиёсий ва жамоат арбобларининг катта группасига «1933-1945 йилларда фашизмга қарши кураш олиб борганлик учун» медали топширилди. Бу медални Германия Демократик Республикаси ҳукумати шу йил февраль ойида Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг таклифига мувофиқ таъсис этган эди. Мукофотланганлар орасида Вильгельм Пик, Вальтер Ульбрихт, Отто Гротеволь ва мамлакатнинг бошқа бир қанча давлат ва жамоат арбоблари бор.

◆ Сеул радиосининг хабар беришича, 4 сентябрда Америка-Корея иқтисодий кенгашининг вакиллари битим имзолаганлар. Бу битимга мувофиқ, Американинг ортиқча қишлоқ хўжалик маҳсулотларини Жанубий Кореяда сотишдан тушган 20 миллиард хван лисинманчилар ҳукуматининг ҳарбий министрлиги ихтиёрига берилади.

◆ Аддис-Абебада (Эфиопия) «Дон Кихот» номли кенг экранли совет бадиий кинофильмининг премьераси бўлди. Айни бир вақтда «Айиқлар цирки» совет фильми ҳам кўрсатилмоқда. «Дон Кихот» кинокартинасининг премьераси зўр муваффақият билан ўтди ва томошабинларга манзур бўлди.

4 сентябрь. (ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН ЖУРНАЛИСТЛАР СОЮЗИНИНГ ТАШКИЛОТ БЮРОСИДА

Журналистларнинг бирдамлиги Халқаро кунини ўтказиш тўғрисида

Ўзбекистон Журналистлар союзининг ташкилот бюроси 8 сентябрда Журналистларнинг бирдамлиги Халқаро кунини, яъни тинчлик учун ва инсониятнинг бахт-саодати учун содиқ ва фидокорона курашчи — чехословак журналисти Юлиус Фучик фашистлар томонидан ўлдирилган кунни кенг нишонлашга қарор қилди. Ўша куни Тошкентда, Қорақалпоғистон АССР пойтахти Нукусда, область марказларида газета, журнал редакциялари, нашриётлар, радио ва телевидение ижодий ходимларининг йиғилишлари ўтказилади. Тинчлик ва халқлар хавфсизлиги учун, прогрессив журналистларнинг халқаро бирдамлигини мустаҳкамлаш учун курашда журналистларнинг вазифалари тўғрисида докладлар қилинади. (ЎзТАГ).

Саёҳатчи ўқувчилар таассуроти

Островский номли пионерлар саройида тарбияланаётган 30 дан ортиқ ўқувчи Бурчмулланинг тоғлик ва хушманзара ерларида саёҳат қилиб қайтдилар. Экскурсиячилар тоғ бағридаги зилол сувларда мириқиб чўмилдилар, мурғак баданларини қуёшда чиниқтирдилар.

Бундан ташқари пионерлар тоғ ўсимликларининг турли хилларидан гербарийлар тўплаб, қадрдон мактабларига олиб қайтдилар. Улар саёҳатда олган таассуротларини ёзиб олганлар. Уни мактабдошларига ўқиб берадилар.

С. МУСАЕВ.

Область медицина ходимларининг кенгаши

Область медицина ходимларининг аҳолига медицина хизматини янада яхшилашга қаратилган кенгаши бўлиб ўтди.

Кенгашда область соғлиқни сақлаш бўлимининг мудири ўртоқ Ҳошимов пахта йиғим-терими даврида аҳолига медицина хизматини намунали ташкил қилиш тўғрисида доклад қилди.

Янгийўл шаҳар соғлиқни сақлаш бўлимининг мудири ўртоқ Болтаев, Қорасув районидан врач Акапов, «Главголодностепстрой» медицина санитария бўлими бошлиғининг ўринбосари Муҳамедов ҳамда Олмалиқ шаҳар соғлиқни сақлаш бўлимининг мудири Аъзамов ўртоқлар сўзга чиқиб, жойларда олиб борилаётган медицина хизмати ҳақида қисқача ҳисоб бердилар.

Сўзга чиққанларнинг кўпчилиги жойларда касалликларнинг йил сайин камайиб бораётганлигини айтдилар ҳамда мавжуд камчиликларни танқид қилдилар.

Кенгаш қатнашчилари аҳолига медицина хизмати кўрсатишдаги камчиликларни тугатишга қаратилган ва пахта йиғим-терими даврида медицина хизматини намунали ташкил қилиш тадбирлари белгиланган қарор қабул қилдилар.

Область прокуратурасида

Кейинги вақтларда область прокуратура органлари матлубот кооперацияси системасида давлат ва жамоат мулкини кўплаб талон-торож қилиш фактларини очиб ташлади.

Текшириш натижалари шуни кўрсатдики, матлубот жамияти системасидаги савдо ташкилотларининг маъмуриятлари, ревизия аппаратининг ходимлари моддий-жавобгар кишиларнинг иши устидан қаттиқ контроллик ўрнатмаганлар. Шунингдек маҳаллий Советлар савдо бўлимларининг инспекторлари ҳам назоратни анча сусайтириб юборганлар. Оқибатда айрим шахслар бундан фойдаланиб, жамоат бойлигини талон-торож қилиш, харидорларни муташ каби жиноий ишлар билан шуғулланиб келганлар.

Савдо базаларида харидорбоп молларни тўғри тақсимлаш принциплари қўпол равишда бузилган. Камчил моллар тўғридан-тўғри харидорлар қўлига бориб тегмайди. Аксинча бошқа савдо тармоқлари ҳисобидан айрим магазин ва дўконлар орқали бозорга чиқарилади. Шундай қилиб, харидорларни нормал равишда мол билан таъминлаш қоидалари бузилган.

Янгийўл район матлубот жамиятининг хўжалик моллари магазинида колхозчиларга ва ташкилотларга молларни ошиқ баҳода сотиш йўли билан 120 минг сўм ўғирланган. Магазининг бўлим мудири Мақсудов, директори Кабирова, сотувчи Ҳошимов ва бухгалтер Паклар бу пулни ўзлаштириб юборганлар. Бўлим мудири Мақсудов ва бошқа айрим ходимлар 1956-1957 йиллар мобайнида катта растрат қилганлар. Райсн матлубот жамияти правлениесининг раиси Жанчеров ва бош бухгалтер Скворцов ўртоқлар давлат мулкига хиёнат қилган бу кишиларни дарҳол жавобгарликка тортиш ўрнига, турли йўллар билан жиноятни яширишга уринганлар, жиноятчиларни осонгина ишдан бўшатиб юборганлар.

Ана шундай масъулиятсизлик орқасида бу группа 352 минг сўмни талон-торож қилиб, давлатга катта зарар етказган. Мақсудов эса савдо пулидан 150 минг сўмини ўғирлаб, 1957 йил декабрида кўздан ғойиб бўлган.

Янгийўл матлубот жамиятининг хўжалик магазинида рўй берган бу жиноят юзасидан иш кўрилиб, Жанчеров, Скворцов, Кабиров, Ҳошимов, Пак ва Халиловалар Тошкент область судининг қарорига мувофиқ турли муддатлар билан озодликдан маҳрум қилиндилар.

Бўка сельпосидаги ғалла омборида ҳам катта талон-торожга йўл қўйилганлиги аниқланди. Текширишда шу нарса маълум бўлдики, Бўка заготзерноси омборининг ходимлари Ҳамид Асронов, Турғунбой Рустамовлар ҳисоб-китобни чалкаштириб, сохта ҳужжатлар билан 281.747 килограмм буғдой, 1043 килограмм кунжара ва жами 1 миллион сўмликдан ортиқ бошқа молларни сотиб юборганлар. Бу жиноятнинг ташкилотчилари ва қатнашчилари жиноий жавобгарликка тортилиб, ишлари судга берилди.

Айниқса Боёвут район матлубот жамиятида кооператив мулкини ўғирлаш авж олиб кетган. Фақат 4-«Боёвут» совхозининг омбор мудири Анвар Охунов 1957 — 1958 йиллар давомида 126 минг 231 сўм растрат қилган. У, суд томонидан 16 йиллик муддат билан озодликдан маҳрум қилинди. «Фарҳод» совхози ошхонасининг мудири Аҳмаджон Делиев эса 60 минг сўм растрат қилганлиги учун 10 йил қамоқ жазосига ҳукм қилинган. Шунингдек, Мухтор Каримов, Калимбетов, Кирьяпов ва бошқалар ҳам кооператив мулкидан ўз шахсий манфаатлари йўлида фойдаланганликлари учун жиноий жавобгарликка тортилдилар.

Сирдарё районидаги хўжалик ҳисобига ишлайдиган комиссион магазин ходимларининг ҳам турли жиноятлари фош қилинди. Магазин директори Таранов билан мустаҳкам алоқа боғлаган магазин ходимларидан Исҳоқов ва Доманскийлар 2 сўм 50 тийиндан 3 минг килограмм томат харид қилиб, уни Тошкентга келтириб 4 сўм 50 тийиндан пуллаганлар ва пулни кассага топширмай чўнтакларига урганлар. Бунинг устига Таранов уларга яна транспорт учун магазин ҳисобидан 4 минг сўм тўлаган. Бу жиноятчиларнинг ҳаммаси судга берилди.

Бундан ташқари Сирдарё район матлубот жамиятининг мол гайёрловчиси Асқар Ҳабибуллин 22 минг сўм растрат қилгани учун, омбор мудири Ковшников 20 минг сўмни ўзлаштириб юборгани учун ва бошқа жиноятчилар ҳам шу каби қилмишлари учун жиноий жавобгарликка тортилдилар. Жиноий жавобгарликка тортилганлар орасида Юқори Чирчиқ район матлубот жамиятининг мудири Азим Ҳидоятов ҳам бор.

Мирзачўл район матлубот жамиятига қарашли 12- магазиннинг мудири Анорқул Норқулов 39 минг 351 сўм растрат қилган. У, жиноий жавобгарликка тортилиб, узоқ муддатга озодликдан маҳрум этилди. Бундан ташқари Гулистон, Ўртасарой, Пискент ва бошқа районларнинг матлубот жамиятларида ҳам кўплаб жиноятлар содир бўлганлиги аниқланди.

Юқорида қайд қилинган район матлубот жамиятларида содир бўлган жиноий ишлар юзасидан область прокуратураси текшириш ўтказиб, уларнинг ишини судга топширди. Жамоат мулкини талон-торож қилишни касб қилиб олган, жамиятимиз ҳуснига доғ туширувчи ана шу текинхўр шахслар яқинда ўз қилмишларига яраша одил совет суди олдида жавоб берадилар.

Областдаги барча шаҳар ва районларида жамоат ва давлат мулкини талон-торож қилувчиларга қарши курашни янада кучайтириш тадбирлари белгиланди.

Телевизор Экранида

6 СЕНТЯБРДА

19.30. Илмий-оммабоп фильмлар.
20.00. Киножурнал.
20.10 «Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчиларининг конференцияси олдидан» циклидан ўзбек тилида адабий эшиттириш.
20.40 Бадиий фильм — «Миноралар устида байроқлар».
Сўнгги ахборот.

„ТРАНСПОРТ ҲАРАКАТИ ХАВФСИЗЛИГИ ҲАФТАСИ“ ОЛДИДАН

Ҳаракат хавфсизлигини таъминлашда муҳим тадбир

Совет халқи Коммунистик партия раҳбарлигида коммунизм қуриш учун курашиб, халқ хўжалигининг ҳамма соҳаларида янгидан-янги муваффақиятларни қўлга киритмоқда. КПСС XX съездининг тарихий қарорларидан руҳланган мамлакатимиз меҳнаткашлари халқ хўжалигини ривожлантиришнинг олтинчи беш йиллик планини муваффақиятли бажариш учун астойдил ҳаракат қилмоқдалар. Мамлакатимизда сўнгги йилларда техника тараққиёти соҳасида жуда катта муваффақиятлар қўлга киритилаётир. Совет автомобилсозлигининг ривожланиши ва автомобиль транспортининг саноат ҳамда қишлоқ хўжалигида борган сари катта роль ўйнаётганлиги бунинг ёрқин далилидир.

Автомобиль СССР халқ хўжалигининг ҳамма соҳаларида кенг қўлланилиши билан бирга, совет кишиларининг турмушига ҳам чуқур сингиб бормоқда. Ҳозир автомобиль транспортига эга бўлмаган қишлоқ ёки шаҳар, колхоз ёки совхоз, ҳарбий қисм ёки спорт клубини топа олмайсиз. Ўрта Осиё республикаларининг йирик саноат марказлари ва қишлоқларида, Поволжье ва Қозоғистоннинг дашт районларида, Сибирь ўрмонларида, Помирдаги тоғли районларда ва Узоқ Шарқда — хуллас совет кишилари яшаб, меҳнат қилаётган ҳамма жойда кеча ва кундуз, қишин ва ёзин автомобиль ҳаракати тўхтамайди. Автомобиллар йўловчиларни, халқ хўжалик юкларини, почталарни ташийди — оғирни енгил, узоқни яқин қилади. Махсус ускуналар билан таъминланган жуда кўп автомобиллар халқ хўжалигида хилма-хил ишларни бажаради. Мамлакат мудофааси ишида ҳам автомобилнинг роли ғоят катта.

Мамлакатимизда автомобиль паркларининг кўпайиб бориши, уларга юк ортишнинг кўпайиши ва ҳаракат тезлигининг ошиши автомобиль хўжаликларида ишловчи ходимлардан автомобилларни техник эксплуатация қилиш нормаларига кўча ҳаракати қоидаларига, меҳнат ва давлат интизомига қаттиқ риоя қилишни талаб этади. Бу қоидаларга риоя қилмаслик авариялар ва бахтсиз ҳодисаларнинг рўй беришига сабаб бўлади, давлатга катта моддий зарар етказади.

Лекин шуни эътироф этиш керакки, автомобиль хўжалигининг айрим раҳбарлари техник жиҳатдан камчиликлари бўлган автомобилларни эксплуатация қилишга йўл қўймоқдалар. Бундай жойларда автотранспортнинг техник ҳолатини назорат қилиш, автомобилларни йўлга чиқараётганда диққат билан кўздан кечириш ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Шунинг натижасида Тошкент область ижроия комитетининг ички ишлар бошқармаси инспекцияси 1958 йилнинг биринчи ярмида 3 мингга яқин автомобилдан фойдаланиш мумкин эмас, деб топди. Бу машиналардаги техника камчиликлари йўл ҳаракатида хавфсизликни таъминлай олмас эди.

Техника жиҳатдан камчиликлари бўлган машиналардан фойдаланиш қандай кўнгилсиз ҳодисаларга сабаб бўлишини тасаввур этиш учун бир неча мисоллар келтирамиз.

Шофер Султон Ғафуров Боёвут районидаги «Фарҳод» совхозига қарашли «ГАЗ-67» маркали машинани тормози бузуқ бўлса ҳам ҳайдаб кетаверган. Оқибатда у, қаршисига қараб келаётган онаси Қўйсин Норматовани машина билан бостириб юборган. Норматова ўша жойнинг ўзида ҳалок бўлган.

Кўпгина фалокат шофёрларнинг спиртли ичимликларни истеъмол қилган ҳолда машина ҳайдашлари ва махсус мосламаларга эга бўлмаган машиналарда одам ташиш орқасида содир бўлади.

«Главголодностепстрой»га қарашли 7-автобазанинг бир группа ходимлари — автобаза директори Н. Захаров, кадрлар бўлими бошлиғи Н. Трофимова, план бўлимининг бошлиғи Г. Куркин, гараж мудири В. Романов, эксплуатация бўлими бошлиғи В. Тўхтамишев, бош бухгалтер ўринбосари Самарин, автоколонна бошлиғи С. Феркели ва бошқа ўртоқлар ҳали давлат ҳисобига ўтказилмаган ПАЗ-651 маркали машинага бошқа машинанинг номер белгисини қўйиб, Янгийўл шаҳрига тўйга келганлар. Кечаси тўйдан Янгиерга қайтаётиб, маст ҳолда бўлган шофер Л. Родин Катта Ўзбек трактининг Чиноз райони яқинида катта тезликда кетаётган олдиндаги машинани қувиб ўтишга ҳаракат қилган. Натижада авария бўлиб, Трофимова, Куркин ва Урсатьевск темир йўл станцияси ОРСининг бошлиғи Е. Нашенко қаттиқ шикастланганлар.

Яна бир мисол. Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлигига қарашли Хумсон пионерлар лагерида дам олаётган болалар лагерь бошлиғи И. Сериев раҳбарлигида «ГАЗ-51» автомашинасида экскурсияга чиқадилар. Бу машина кишиларни олиб юришга мосланмаган эди. Йўлда автомашинанинг ғилдираги катта тошга туртиниб, машина кузовидан бир бола отилиб ерга тушади. Йиқилган бола қаттиқ шикастланиб, кейинчалик вафот этган. Хумсон пионерлар лагери раҳбарлари машинанинг кузовини баландроқ қилиб, болаларни ўтказиб олиб борганларида ва машинани атиги ярим йил иш стажига эга бўлган, етарли малакага эга бўлмаган шофёрга топшириб қўймаганларида эди, юқоридаги бахтсиз ҳодиса рўй бермаган бўлур эди.

Шунингдек, кўпгина бахтсиз ҳодисалар йўл ҳаракати қоидаларига риоя қилмаслик орқасида ҳам содир бўлади. Бунга ҳам кўп мисолларни келтириш мумкин.

Айрим автомобиль хўжаликларида ишдан сўнг машиналарнинг гаражга ўз вақтида қайтишини назорат қилмайдилар. Бундай ўзибўларчиликдан фойдаланиб, баъзи шофёрлар киракашлик билан шуғулланадилар, авария қилиш ва кишиларни бостириб кетишгача бориб етадилар. Тошкент автотрестига қарашли 46-автобазанинг механиги Николай Анохин давлат машинасида йўловчиларни ташиётганида авария қилган. Натижада уч киши ўлиб, бир неча киши оғир ярадор бўлган.

Бахтсиз ҳодисаларнинг ҳаммасига фақат шофёрларгина айбдор эмас. Бундай ҳодисаларнинг маълум қисми пиёда юрувчиларнинг йўл қоидаларига риоя қилмасликлари, ота-оналарнинг ўз болаларини серқатнов кўчаларга назоратсиз чиқариб қўйишлари орқасида ҳам рўй беради.

Мамлакатимизда совет кишиларининг ҳаёти ва соғлиги тўғрисида катта ғамхўрлик қилиб, автомобиль транспорти ҳаракатининг хавфсизлигини таъминлаш соҳасида кўпгина тадбирлар амалга оширилмоқда. Шу йил 15 сентябрдан 22 сентябргача республикамизда ўтказиладиган «Транспорт ҳаракати хавфсизлиги ҳафтаси» ҳам ана шу ғамхўрликнинг ёрқин далилидир. Бундай ҳафталикни ўтказишдан мақсад автомобиль йўлларида бахтсиз ҳодисаларнинг олдини олиш ва ҳаракат хавфсизлигини таъминлашга жамоатчиликнинг эътиборини жалб этишдан иборатдир.

«Транспорт ҳаракати хавфсизлиги ҳафтаси»га тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш даврида машиналарнинг техник эксплуатациясини яхшилаш ва шофёрлар ўртасида интизомни мустаҳкамлаш зарур. Шунингдек, катта йўлларни, пассажирлар машинага тушиб-чиқадиган майдончаларни, шунингдек тротуарларни тузатиш, тротуар бўлмаган кўча четларида тротуарлар қуриш керак. Шу билан бирга барча аҳоли ва айниқса мактаб ёшидаги болалар ўртасида йўл қоидаларига риоя қилишни тушунтириш ишларини кенг кўламда олиб бориш лозим.

Бу муҳим вазифани амалга оширишда партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, автомобиль хўжаликлари, ДОСААФ комитетлари ва Қизил Крест ҳамда Қизил Ярим ой жамиятлари, маданият бўлимлари, соғлиқни сақлаш, халқ маорифи ва савдо ташкилотлари, радио, телестудия ва матбуотимиз актив қатнашиши керак.

«Транспорт ҳаракати хавфсизлиги ҳафтаси» программасига оғзаки ва матбуот пропагандасининг ҳамма турлари киритилган. Автомобилларнинг агитацион пойгаси ва йўл қоидаларига риоя қилиш ҳамда аварияcиз ишлаш юзасидан автотранспорт шофёрларининг мусобақалари уюштирилади.

Областимиздаги энг яхши шофёрлар, транспорт ташкилотларининг раҳбарлари, жамоатчилик вакиллари ва давлат автомобиль инспекциясининг ходимлари аҳоли ўртасида ҳаракат хавфсизлиги тўғрисида лекция ва суҳбатлар ўтказадилар. Бундай лекция ва суҳбатлар завод, фабрикаларда давлат муассасалари, ўқув юртлари, уй бошқармалари, колхозларнинг дала шийпонлари, совхоз усадьбалари, РТС ва МТСларда ташкил этилади.

Юқоридаги тадбирларни ўтказиш орқали йўл ҳаракати қоидаларига риоя қилиш ва бахтсиз ҳодисаларнинг олдини олиш масаласига кенг меҳнаткашлар оммасининг эътиборини жалб этиш зарур. Шунга эришмоқ керакки, бевосита аҳолининг ўзи ҳаракат хавфсизлиги устидан назорат қилсин.

«Транспорт ҳаракати хавфсизлиги ҳафтаси» жуда катта аҳамиятга эга бўлган тадбирдир. Бу ҳафталик шофёрлар ва пиёда юрувчилар ўртасида юқори интизом учун кураш, транспорт йўлларида бахтсиз ҳодисаларга барҳам беришга ўтишнинг бошланиши бўлиши керак. Областимиздаги колхоз ва совхозларда, давлат муассасаларида, завод ва фабрикаларда ишлаётган ҳар бир киши бу ҳафталикнинг самарали ўтиши учун ўз ҳиссасини қўшиши лозим.

М. ШЕРАЛИЕВ.

Тошкент область ижроия комитети ички ишлар бошқармасининг бошлиғи.

Редактор ўринбосари М. ҚОРИЕВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА— 6/IX да **Холисхон,** 7/IX да **Айтсам тилим куяди, айтмасам дилим.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА (Комсомол кўлидаги ёзги бино) — 6/IX да **Тоҳир ва Зуҳра.** Ўзбекистон ССР халқ артисти **Маҳмуджон Ғофуров** қатнашади.

«ВАТАН» (қишки) — кундуз ва кечқурун янги кенг экранли фильм **Севги мазуркаси.**

«ВАТАН» (ёзги) — **Ўгай акаукалар.**

«ОКТЯБРЬ» — **Разведкачининг жасорати.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА
(Комсомол кўлидаги ёзги бино)
7 сентябрда

Катта концерт

Концертда: Ўзбекистон ССР халқ артисти **Маҳмуджон Ғофуров,** Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Эътибор Жалилова, Фароғат Раҳматова, Абдуғафур Абдураҳмонов,** Ўзбекистон халқ ҳофизлари **Ҳожакбар Аҳмедов, Жаъфархон Умаров,** VI Жаҳон фестивали лауреати **Ҳасан Султонов,** солистлардан **С. Шукурова, Р. Тўраева, Т. Зиёхонова, Ш. Пўлатов, С. Пўлатов, Э. Каримов** ва бошқалар қатнашади.

Ўзбек халқ чолғу асбоблари ансамбли жўр қилади.

Концерт кеч соат 8 яримда бошланади.

АЛИШЕР НАВОИЙ НОМЛИ ОПЕРА ВА БАЛЕТ ТЕАТРИ
14 ёшдан 20 ёшгача бўлган йигит ва қизлардан
БАЛЕТ СТУДИЯСИГА

ЎҚУВЧИЛАР

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқиш муддати — 3 йил. Ўқувчилар стипендия билан таъминланади.

Балет студиясини тамомлаганлар балет артисти малакасини оладилар.

Студияга кириш учун соғлиқ ҳақида справка тақдим қилиш лозим.

Керакли масалаларда кундуз соат 3 дан кеч 6 гача студиянинг илмий бўлимига мурожаат қилинсин. Телефон — 34-875, қўшимча телефон — 80.

Театрга миманс артистлари ҳам керак.

Гулистон районидаги Бушуев номли
10-СОВХОЗГА
С-80, ДТ-54, ДТ-24, КДП-35, ДТ-14, ХТЗ-3-7-
Универсал тракторларига **тракторчилар,** С-80 ва ДТ-54 машиналарига **бульдозерчилар** ва **скреперчилар,** шунингдек **слесарлар** ва **токарлар**

К Е Р А К

Қабул қилинганлар ётоқ билан, оилалилар квартира билан таъминланади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34. **РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ:** коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 140. Пропаганда бўлими — 34808. 136. Совет қурилиши бўлими — 136, Маданият бўлими — 132. Адабиёт ва санъат бўлими — 29040. 135. Қишлоқ хўжалик бўлими — 29040, 135. Саноат ва транспорт бўлими — 34048, 132. Хатлар бўлими — 34048, 156. Маҳаллий ахборот бўлими — 132. Секретариат — 29040. Эълонлар бўлими — 38142.

Р. 01440. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. № Б-562.